

AMSTERDAM CITY-INDEX





**Dit boekje is
niet geschreven voor
vakgenoten, maar voor hen,
die bij de stijgende belangstelling
in economie en binnenstad een
aanwijzing tot de kennis van trends
en hun ontwikkeling wenselijk achten.**

[vrij naar H.P. Berlage 1908]

Van de voorzitter	5
Amsterdam City Index 2011	7
Verdienvermogen	9
City Quality	19
Vestigingsklimaat	25
Arbeidsmarkt	33
Toerisme & Leisure	39
Bereikbaarheid	49
Internetverkoop	56
Verantwoording en colofon	61



Rabobank
Jappie van der Heide



Kroonenberg Groep
Lesley Bamberger

Drie Founding Fathers & hun nieuwe Founding Brother



NV Stadsgoed
Ronald Wiggers



Albert Heijn
Herman Dupon

De Founding Brother is Albert Heijn.

Vier bedrijven, vier mannen, zonder wie niet dat éne cijfer dat de economische kracht van de Amsterdamse binnenstad aangeeft, er was gekomen.

116

Van de voorzitter

Voor de derde keer publiceert Amsterdam City de Amsterdam City Index.

De index verenigt in één cijfer de belangrijkste trends in Verdienvermogen, City quality, Vestigingsklimaat, Arbeidsmarkt, Toerisme & leisure en Bereikbaarheid. Het thema van dit jaar is internetverkoop.

De Amsterdam City Index wordt financieel mogelijk gemaakt door drie founding fathers: Rabobank, Kroonenberg Groep en NV Stadsgoed. Daar is bijgekomen Albert Heijn, founding brother. Ook anderen hebben bijgedragen: Kamer van Koophandel, stadsdeel Centrum, Parkeerlijn.nl, Beurs van Berlage, Studio René Bakker en Bureau Blaauwberg. Het resultaat is opnieuw één cijfer, waarin de economische kracht van de Amsterdamse binnenstad is samengevat.

Voor 2011 is dat cijfer 116, vier punten hoger dan in 2010.

De berekeningen, die hieraan ten grondslag liggen, worden gedaan door Bureau Blaauwberg uit Leiden. Uit hun analyse blijkt dat twee factoren op hetzelfde niveau zitten als vorig jaar: Bereikbaarheid en Arbeidsmarkt. Bereikbaarheid zal pas echt stijgen als de Noord-ZuidLijn afkomt. Maar dat Arbeidsmarkt stabiel gebleven is, is reden voor optimisme. Je zou verwachten dat na de crisis van vorig jaar het aantal arbeidsplaatsen minder zou zijn geworden. Dat is niet het geval. Het blijven er ruim negentigduizend.

Alle andere factoren vertonen een stijgende lijn en het meest hoopgevende van die vier is Verdienvermogen. De omzetten stijgen weer en bijna iedereen krijgt weer méér bezoekers: retail, horeca, bioscopen, attracties en musea en natuurlijk de rondvaartboten. Mensen weten Amsterdam nog steeds te vinden.

Er is dan ook nauwelijks leegstand in de binnenstad. De kantorenmarkt in Amsterdam kent al jaren een structureel overschot van 17% of hoger, in de binnenstad is dat percentage keurig 8%. Voor bedrijfsruimte zijn de cijfers nog welsprekender: ruim 13% leegstand voor heel Amsterdam, in de binnenstad slechts 3,2%. Het is geen wonder dat de huurprijzen voor winkels en horeca omhoogschieten evenals de WOZ-waarde.

Voor gevestigde winkeliers is dit overigens minder leuk. Die klagen dat hun huis-eigenaar voortdurend méér geld wil. Er is ook altijd wel een ander die bereid is de nieuwe, hogere huur wél te betalen. Winkelbuurten als de Negen Straatjes en de Cornelis Schuyt veranderen daarom ook wezenlijk van karakter. De Amsterdamse binnenstad is en blijft een Triple-A-locatie. Het is in Nederland de top wat betreft stedelijkheid, levendigheid en amusement.

In de analyse komen een aantal opmerkelijke conclusies naar boven. Het aantal bezoekers aan Amsterdam is door de jaren heen fors groter geworden, maar het aantal reizigers dat gebruik maakt van de tram, is al jaren nagenoeg hetzelfde. We zouden eigenlijk het aantal

geparkeerde fietsen moeten gaan tellen maar helaas gebeurt dat nog te weinig om daar op indexniveau echt iets mee te kunnen. Het aantal hotelovernachtingen gaat weer richting het topniveau van vroeger, maar met één verschil: de gasten betalen beduidend minder voor een kamer. Vijf en vier sterren rekt af op drie-sterren-niveau. De één en twee sterren zijn de dupe. Datzelfde geldt ook voor de restaurants. De Passenger Terminal zit voor volgend jaar al vol. Er moet een kade bij. Ruim de helft van de beroepsbevolking heeft opleiding op niveau Universiteit of Hogeschool. Geen wonder dat een vergunningsprocedure zo veel tijd kost en zoveel plannen de mist in gaan: er is altijd wel iemand die hogeschoold dwars gaat liggen.

Misschien is daarom wel de belangrijkste boodschap van de Index 2011: we moeten het samen doen. De crisis heeft ons niet klein gekregen, alles en iedereen zit weer in de lift. Maar één ding verandert niet: we zitten boven op elkaar en dat vraagt inleving, tolerantie en eerst met je burens praten, alvorens iemand zijn advocaat gaat bellen.

Het thema van dit jaar is internetverkoop. De afgelopen maanden werd van verschillende kanten voorspeld dat zeker een derde van het huidige winkelbestand zal verdwijnen vanwege internet. Als Triple-A-locatie hoeft de Amsterdamse binnenstad daar niet echt bang voor te zijn. Internet ondersteunt het fun-shopperen, is kortweg de conclusie. Zowel Rabobank als Parkeerlijn.nl doen in dit hoofdstuk een speciale aanbieding.

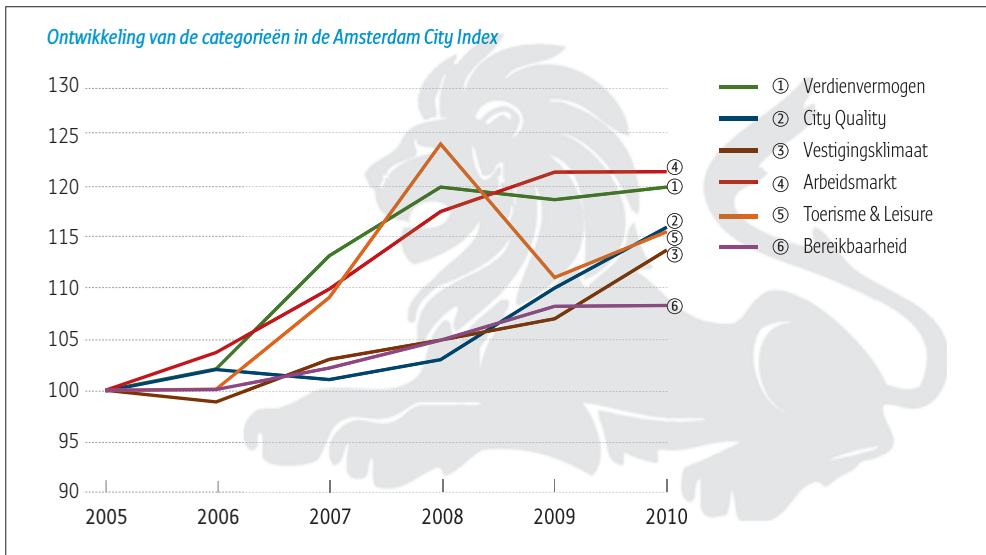
Dit boekwerkje staat vanaf nu óók op internet met de mogelijkheid zelf aanvullende informatie te geven en te reageren op de belangrijkste conclusies. De Amsterdam City Index is een levend ding. **Nieuwe cijfers én hun interpretatie zijn welkom op de site van amsterdamcityindex.nl**

Guus Bakker, voorzitter Amsterdam City



De Amsterdam City Index 2011

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	101	106	112	112	116



Weer in de lift!

De Amsterdam City Index zit weer in de lift. Na de stagnatie van vorig jaar is het herstel nu zichtbaar in een score van 116. De trendbreuk van de vorige editie is daarmee doorbroken. De groei is weliswaar niet zo groot als in 2007 (van 101 naar 106) of in 2008 (van 106 naar 112), maar de Amsterdamse binnenstad laat duidelijk zien dat het de economische dip goed heeft doorstaan. Vorig jaar stelden we dat de economie van Amsterdam wel tegen een stootje kan en dat blijkt.

Herstel, maar zitten er nog addertjes onder het gras?

De conjunctuurgevoelige categorieën *Verdienvermogen* en *Toerisme en leisure* hadden in de index van vorig jaar het meeste te lijden onder de recessie. Ze zakten toen flink weg en herstellen zich nu goed. Maar Amsterdam is er nog niet. We noemen twee addertjes onder het gras uit *Toerisme en leisure*. De eerste is dat het aantal toeristen wel weer groeit, maar dat ze nog niet zo veel geld uitgeven. En de tweede is dat er weliswaar meer grote congressen waren, maar dat het totaal aantal congresdagen in de stad is gedaald. Het zijn twee voorbeelden waar groei en broosheid samen gaan. Het herstel is er, maar het heeft nog een wat wankelende basis.

De structurele basis blijft zich goed ontwikkelen

De meer structurele kenmerken van de economie van de Amsterdamse binnenstad voorzien de

economische groei van een fundament: *City quality*, *Vestigingsklimaat*, *Bereikbaarheid* en de opbouw van de beroepsbevolking (onderdeel van de categorie *Arbeidsmarkt*). Hier wil je een gestage groei over lange termijn. En die is ook in deze index weer goed te zien. *Arbeidsmarkt* en *Bereikbaarheid* bleven weliswaar stabiel, maar *City quality* en *Vestigingsklimaat* stijgen. En dat is geen slechte prestatie in tijden van laagconjunctuur.

De Amsterdam City Index is geen conjunctuurmeter. De ACI wil de trends op de wat langere termijn laten zien en is niet ingericht op het signaleren van grote, maar kortstondige schokken, zoals we de afgelopen twee jaar in de economie hebben meegemaakt. Die schok is uiteraard terug te vinden in de ontwikkeling van de index, maar het gaat bij de index om de signaalfunctie op de langere termijn. En de conclusie is dan dat Amsterdam zich nog steeds goed ontwikkelt.

Reden voor optimisme en waakzaamheid

Ook hier zit een addertje onder het gras. In de veel aangehaalde *European Cities Monitor* – die het economisch vestigingsklimaat van 36 Europese steden beoordeelt – stijgt Amsterdam van de 8e naar een vertrouwde 6e plek. Goed nieuws dus. Maar in de meer intuïtieve lijst van de *Monocle* – een tijdschrift dat zich richt op de *expats*, voor wie de wereld een *global village* is – zakt Amsterdam juist. Is dat een veeg teken voor de aantrekkelijkheid van Amsterdam? Of is het de grilligheid van de op meningen gebaseerde lijst van *Monocle*?

We zullen een jaar moeten wachten om die vraag te beantwoorden. In de tussentijd past zowel optimisme als waakzaamheid. Optimisme vanwege de structurele ontwikkeling van de Amsterdamse economie en waakzaamheid vanwege de broosheid van het conjunctureel herstel.

Amsterdam in enkele internationale ranglijsten

Ranking	Positie Amsterdam 2010	Positie Amsterdam 2009	Positie Amsterdam 2008
European Cities Monitor (36 steden)	6	8	6
Mercer's Quality of Living (221 steden)	13	13	13
Monocle (25 steden)	buiten de top 25	21	18

Concurrentie voor Amsterdam

	European Cities Monitor	Mercer's Quality of Living
Top 3	1. Londen 2. Parijs 3. Frankfurt	1. Wenen 2. Zürich 3. Geneve
Twee plaatsen boven Amsterdam	4. Brussel 5. Barcelona	11. Kopenhagen 12. Wellington
Amsterdam	6	13
Twee plaatsen onder Amsterdam	7. Berlijn 8. Madrid	14. Ottawa 15. Brussel

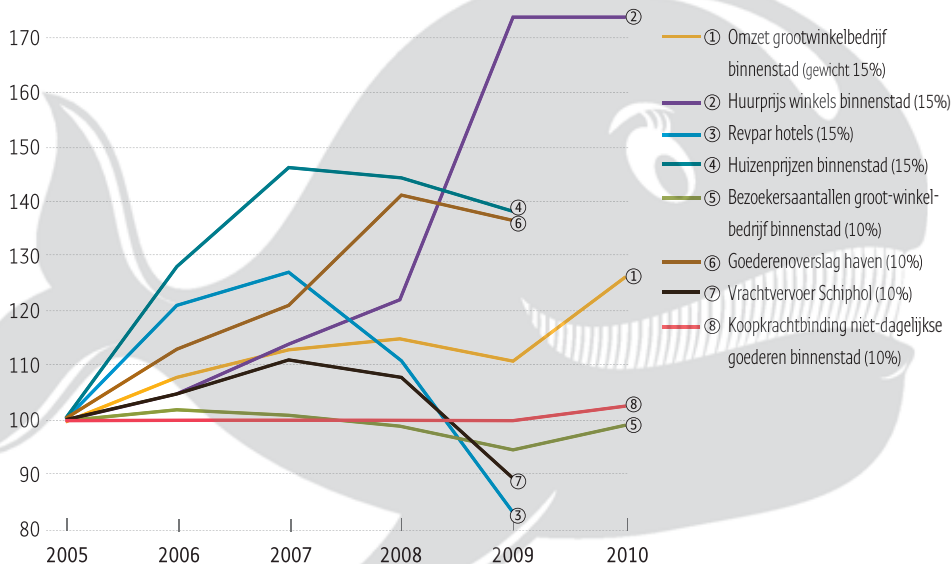
Verdienvermogen

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	102	113	120	118	120

Vorig jaar was deze categorie een van de twee dalers in de index, samen met Toerisme & Leisure. Dit was een duidelijk effect van de economische crisis, die nu langzaam weer op zijn einde lijkt te komen. Het is te vroeg om te zeggen of het herstel structureel is of dat er nog meer economische ellende op de loer ligt, maar een ding is zeker: de categorie verdienvermogen vertoont een licht herstel.

Vooraf het grootwinkelbedrijf maakte een mooie sprong in 2010. De bezoekersaantallen namen toe, maar vooral de bestedingen stegen spectaculair met maar liefst 14 indexpunten. Ook de koopkrachtbinding ging vooruit en de huurprijzen van winkels stabiliseerden. Desondanks is er ook een aantal indexcijfers achteruit gegaan: *de Revenue per Available Room*, het vrachtvervoer via Schiphol en in mindere mate ook de overslag in de Amsterdamse haven. Toch geven ook deze variabelen alweer hoop op een structureel herstel: vooral Schiphol en de hotelserie zijn weer op de goede weg en dit zal zich in de index van volgend jaar vertalen in wellicht wel een verdere stijging.

Ontwikkeling en gewichten van de indicatoren in de categorie verdienvermogen



Omzet Grootwinkelbedrijf

Geïndexeerde omzetcijfers van een aantal grote retailbedrijven in stadsdeel Centrum, gewogen naar bezoekersaantallen (op basis van verwachtingen van de bedrijven zelf)



125 ↑

In de index 2010 liepen de consumentenbestedingen in een mand van grote retailbedrijven in de binnenstad terug met 4 indexpunten. Dat was natuurlijk het directe gevolg van het instorten van het consumentenvertrouwen in 2009. Het jaar 2010 liet een spectaculair herstel van de consumentenbestedingen zien. De index stijgt met 14 punten naar 125 en maakt het verlies van 2009 dus in een keer goed. We hebben twee verklaringen voor dit herstel:

- Een inhaalvraag. Als je een jaar lang geen kleding koopt, is je garderobe na verloop van tijd toch echt aan aanvulling toe.
- Een 'vluchtvaart'. Het gaat slecht in de bouw, het gaat matig met de auto-verkopen. De consument verhuist en reist minder, maar hij wil zich wel met nieuwe impulsen als woonaccessoires omringen. Een gezellige woonkamer in plaats van een nieuw huis.

Redelijkerwijs kunnen we verwachten dat de spectaculaire groei van 2010 eenmalig is: de achterstand is ingelopen. Mogelijk komt de omzet zelfs iets onder druk. In 2009 was nog geen sprake van een inkomensachteruitgang, alleen van een vertrouwensval. In 2011 is dat net andersom: het vertrouwen is bezig terug te keren, maar veel inkomens staan op een nulgroei.

Bezoekers Grootwinkelbedrijf

Bezoekersaantallen van een aantal grote retailbedrijven in stadsdeel Centrum (op basis van verwachtingen van de bedrijven zelf)



99 ↑

Het bezoekersaantal aan de grootwinkelbedrijven is in 2010 met 4 indexpunten – ongeveer 300.000 passanten – gestegen. Dat is veel minder dan de stijging van de omzet (14 indexpunten). Er werd dus per bezoeker meer uitgegeven. Dat is een bevestiging van het vermoeden dat de omzetsijging vooral een kwestie was van een inhaalvraag. Dat het bezoekersaantal steeg, is op zich toch goed nieuws. Recessie en concurrentie van internet zijn niet in staat geweest om de loop uit de winkel te halen.

Huurprijs winkels binnenstad

Het gemiddelde van de boven- en ondergrens van zes straten in stadsdeel Centrum (Damrak, Heiligeweg, Rokin, Leidsestraat, Kalverstraat en Nieuwendijk) in euro's per m² per jaar

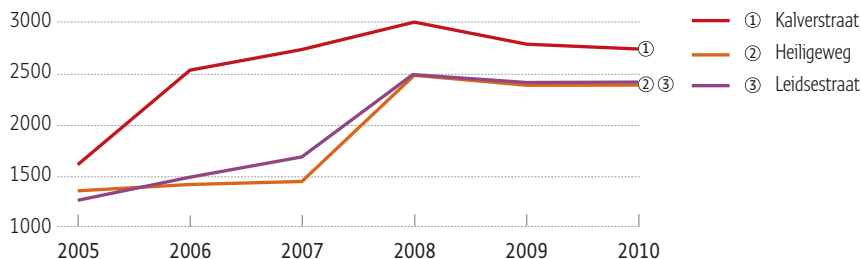


173 →

Ieder jaar maakt DTZ Zadelhoff in opdracht van Economische Zaken gemeente Amsterdam de onderzoeksrapportage 'Winkelhuren in Amsterdam' om zo inzicht te geven in de actuele markt-huurniveaus voor winkels. We zien voor het eerst in de index een stagnatie van de huurprijzen. De bovengrens van de huurprijsbandbreedte in de Kalverstraat is iets naar beneden bijgesteld door de recessie: winkeliers willen of kunnen niet meer de hoofdprijs betalen. Mede hierdoor is er een toenemende interesse voor de nabijgelegen Heiligeweg, wat heeft geleid tot een lichte opwaartse bijstelling van de ondergrens. De minimale veranderingen heffen elkaar echter op en de index blijft op 173 staan.

De gemiddelde prijs wordt bepaald door zowel de boven- als ondergrens van de huren in acht te nemen, maar een blik op alleen de bovengrens laat ons mooi de ontwikkeling vanaf 2005 zien. 2008 was een absoluut topjaar wat betreft winkelhuren. In de Kalverstraat waren in 2008 de huren zelfs bijna verdubbeld ten opzichte van drie jaar ervoor. Aan die ontwikkeling kwam een eind in 2009 en we zien dan ook in de laatste twee jaar een dipje aan de bovenkant van de huurprijzen. Nu de omzetten weer voorzichtig groeien, is natuurlijk de vraag: gaan komend jaar de huren ook omhoog?

Bovengrens winkelhuren van de duurste straten in Stadsdeel Centrum, 2005 - 2010



Bron: DTZ Zadelhoff Research

RevPar Hotels

Revenue per available room in euro's, afkomstig uit een database van 74 hotels met meer dan 14.000 kamers in Amsterdam

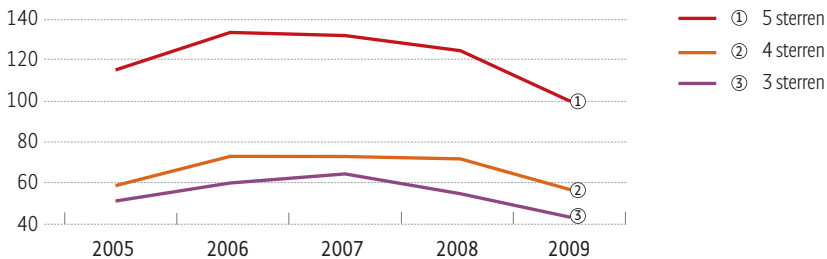


81 ↓

Het HOSTA 2010 rapport spreekt van een dramatische winstdaling bij hotels in heel Nederland. Ook de hotelmarkt in Amsterdam is zwaar geraakt door de recessie. Om toeristen te lokken hebben de hotels met prijzen moeten stunten: was de gemiddelde kamerprijs in 2008 nog € 125,-, in 2009 daalde de prijs tot een gemiddelde van € 108,- per nacht (Amsterdam en Schiphol). Maar desondanks daalde de bezettingsgraad alsnog van 74,9% tot 67,5%. De Revenue per Available Room kwam in 2009 uit op € 73,-.

De cijfers van 2010 laten alweer een mooier beeld zien. Smith Travel Group constateert een groeiende kamerprijs, bezettingsgraad en daarmee uiteraard ook een betere RevPar. Dat was ook wel nodig aangezien bij veel hotels het water aan de lippen stond. Onderstaande grafiek laat de duur en heftigheid van de daling in verdienvermogen zien.

RevPar in euro's bij de 3, 4 en 5-sterren hotels van Amsterdam en Schiphol



Bron: Honwath HTL

Huizenprijzen binnenstad

Gemiddelde koopprijs per perceel in stadsdeel Centrum (exclusief nieuwbouwwoningen; indicator voor verdienend vermogen van de vastgoedsector)



138 ↓

De huizenprijzen in heel Amsterdam lijken zich te stabiliseren. Nog steeds daalden in 2010 de prijzen voor bestaande woningen volgens Onderzoek en Statistiek met ruim 2%, maar in sommige buurten worden alweer prijsstijgingen geconstateerd. Dit zijn wel met name de plekken waar veel goedkope woningen te vinden zijn: buurten in Noord en West bijvoorbeeld. De stadsdelen met duurdere woningen, waaronder ook Centrum, hebben nog met dalende prijzen te maken.

De gemiddelde koopprijs per perceel in Amsterdam Centrum daalde van € 312.000,- naar € 298.000,-. De verkoop van eengezinswoningen liep nog harder terug dan de verkoop van appartementen. Met de nieuwe indeling van stadsdelen is Oud-Zuid niet langer het duurste stadsdeel. Centrum staat tegenwoordig op de gedeelde eerste plaats met stadsdeel Zuid.

Gemiddelde koopprijs per perceel naar stadsdelen (exclusief nieuwbouw), 2008-2009

	2009	t.o.v. 2008
Zuid	298.000	- 8,3%
Centrum	298.000	- 4,5%
Oost	239.000	- 4,8%
West	230.000	- 8,0%
Nieuw-West	180.000	+ 5,3%
Noord	174.000	- 2,7%
Zuidoost	110.000	- 4,4%

Bron: Amsterdam in Cijfers 2010

Goederenoverslag Haven

Totale goederenomslag in de Amsterdamse haven in tonnen



136 ↓

Sinds een grote dip in 2003 wist de Amsterdamse haven ieder jaar te groeien, tot vorig jaar. Het indexcijfer zakt met vijf punten tot 136. Als we kijken naar concurrerende havens dan valt de daling in Amsterdam gelukkig nog mee.

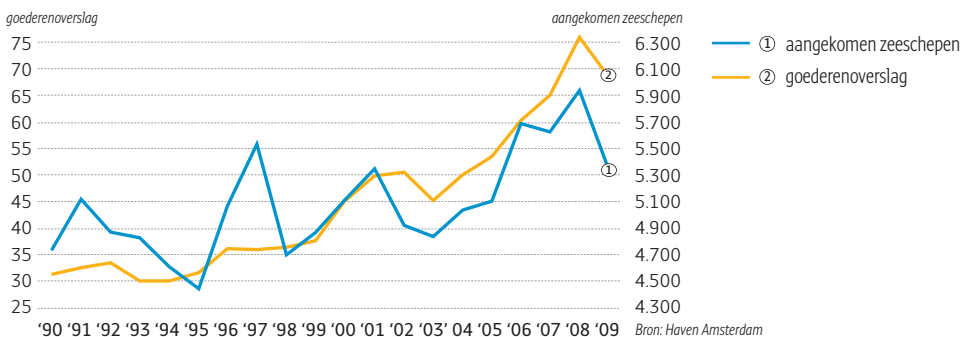
Goederenoverslag in de West-Europese havens (Hamburg - Le Havre) in tonnen, percentage groei 2009 t.o.v. 2008

Haven	Daling t.o.v. 2008	Haven	Daling t.o.v. 2008
Gent	- 23,0%	Zeeland Seaports	- 12,9%
Duinkerken	- 22,0%	Amsterdam	- 8,5%
Hamburg	- 21,4%	Le Havre	- 8,4%
Antwerpen	- 16,8%	Rotterdam	- 8,1%
Zeebrugge	- 16,4%	Rouen	+ 2,6%
Bremen	- 15,5%	Wilhelmshafen	+ 6,7%

Bron: Amsterdam in Cijfers 2010, O+S

Hoewel de export alweer aantrekt weet de haven daar tot nu toe nog onvoldoende van te profiteren zoals cijfers van O+S laten zien: na een daling van de overslag in het derde kwartaal van 2009 heeft de haven zich ook in de eerste twee kwartalen van 2010 nog niet kunnen herstellen.

Aangekomen zeeschepen en goederenoverslag in de Amsterdamse haven, 1990-2009



Bron: Amsterdam in Cijfers 2010, O+S

Vrachtvervoer Schiphol

Totaal aangekomen en verzonden vrachtvervoer op Amsterdam Airport Schiphol in tonnen



89 ↓

Schiphol is tweemaal vertegenwoordigd in de Amsterdam City Index: het aantal aangekomen passagiers in de categorie Bereikbaarheid en het aangekomen en verzonden vrachtvervoer in de categorie Verdienvermogen. Beide indexcijfers nemen een duik naar beneden door de recessie die Schiphol hard heeft getroffen. Het aantal ton vrachtvervoer is in 2009 met bijna 18% gedaald tot onder de 1,3 miljoen. Het indexcijfer duikt dan ook voor het eerst onder de 100.

De recessie trof vrijwel alle luchthavens, alleen een aantal Chinese vliegvelden en Dubai konden meer ton omzetten dan het jaar ervoor. Schiphol behoorde wel tot de grootste dalers.

Mondiale top 14 dalers vrachtvervoer, 2009 ten opzichte van 2008

Luchthaven	Daling 2009	Luchthaven	Daling 2009
1. Osaka	- 28,0%	8. Newark	- 12,1%
2. New York JFK	- 21,2%	9. Singapore	- 11,9%
3. Luxemburg	- 20,2%	10. Tokyo	- 11,8%
4. Amsterdam	- 17,8%	11. Dallas	- 11,3%
5. Chicago	- 17,1%	12. Bangkok	- 10,9%
6. Anchorage	- 15,0%	13. Frankfurt	- 10,6%
7. Miami	- 13,8%	14. Parijs	- 9,9%

Bron: Airports Council International

2010 lijkt een veel beter jaar te worden voor Schiphol. De passagiersaantallen nemen weer toe en de toenemende export zorgt ook voor een toename van de vraag naar vrachtvervoer door de lucht. Volgens O+S lag het vrachtvervoer in mei 2010 maar liefst 30% hoger dan een jaar eerder. De enige smet op 2010 is de IJslandse aswolk geweest die een groot deel van het vliegverkeer aan de grond heeft gehouden in april.

Koopkrachtbinding binnenstad

Percentage koopkrachtbinding voor niet-dagelijkse goederen stadsdeel Centrum



103 ↑

De koopkrachtbinding in stadsdeel Centrum neemt toe, zowel voor niet-dagelijkse als dagelijkse goederen. Dit is een belangrijke graadmeter voor de binnenstadseconomie: de eigen bewoners vormen een economische basis. Het is wel opvallend dat de koopkrachtbinding voor niet-dagelijkse goederen in het Centrum het hoogste is van Amsterdam, maar voor dagelijkse goederen het laagst.

Koopkrachtbinding aan het eigen stadsdeel, niet-dagelijkse en dagelijkse goederen 2009-2010 in procenten

Stadsdeel	Niet-dagelijks	Dagelijks	Stadsdeel	Niet-dagelijks	Dagelijks
Centrum	63,7%	79,3%	Nieuw-West	51,3%	84,9%
Noord	62,7%	84,9%	Zuid	49,6%	89,8%
Zuidoost	62,6%	81,5%	West	43,1%	86,1%
Stadsdelen gemiddeld	53,1%	84,2%	Oost	38,4%	82,8%

Bron: Amsterdam in Cijfers 2010, O+S

Bestuur Amsterdam City

Amsterdam City is een vereniging met als doel de versterking van het economisch klimaat van de Amsterdamse binnenstad onder het motto: ieder jaar beter. De vereniging heeft een dagelijks en een algemeen bestuur. Daarin zitten samen drieëntwintig bedrijven, groot en klein en uit alle geledingen van het Amsterdamse bedrijfsleven.

Tien van de drieëntwintig leden van het Algemeen Bestuur.

Van links naar rechts: Jappie van der Heide (Rabobank), Frans Esselaar (Grootwinkelbedrijven Amsterdam Centrum), Dick de Graaff (Passenger Terminal Amsterdam), Janrense Boonstra (Rembrandthuis), Guus Bakker (ZZP-er), Ties van Dijk (VOLA Nederland), Kasper van Noppen (BBK Door Vriendschap Sterker), Bart van Heugten (Koninklijk Theater Carré), Kees Klesman (Madame Tussauds) en Felix Guttmann (Canal Company)

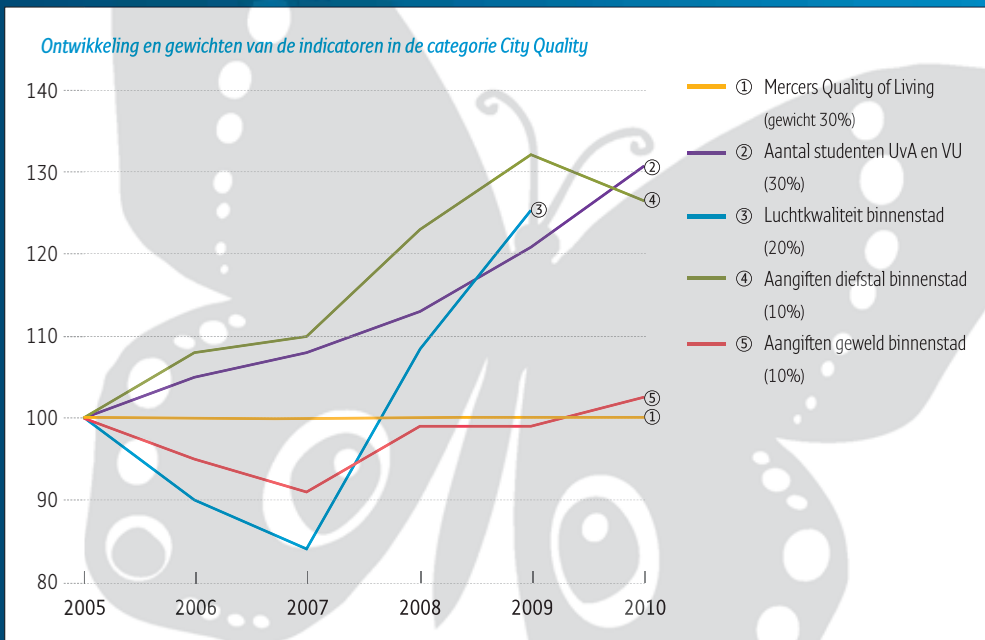


City Quality

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	102	101	102	110	117

City Quality is een bijzondere rubriek in de Amsterdam City Index. Het verenigt de zachte aspecten van een goed vestigingsklimaat. In de (inter-) nationale concurrentie tussen steden zijn de harde aspecten zoals goede infrastructuur en voldoende bedrijfsruimte niet voldoende. Het gaat ook om leefbaarheid, om een internationaal aansprekend cultureel klimaat, om een harmonisch maatschappelijk bestel, om de aantrekkingskracht op creatievelingen en daarmee om de ruimte voor nieuwe ideeën, lees: economische kansen. Dat heet City Quality.

In de index stijgt *city quality* naar 117. Dat is voor een belangrijk deel te danken de groei van het aantal studenten (naar een indexcijfer van 131) en de verbetering van de luchtkwaliteit in de binnenstad (naar 124).



Mercer's Quality of Living

Adviesbureau Mercer brengt elk jaar de *Quality of Living Survey* uit: een top 50 van de meest aantrekkelijke steden, gemeten aan de hand van een aantal criteria die door expats gesteld zijn



100 →

Mercer meet ieder jaar de *Quality of Living* in meer dan 200 wereldsteden door een groot aantal criteria voor te leggen aan multinationals en expats. De criteria variëren van economie tot onderwijs, milieu tot infrastructuur. Vervolgens worden de scores geïndexeerd ten opzichte van New York, dat als indexcijfer dus 100 heeft gekregen. Amsterdam heeft met 105,3 een betere *Quality of Living* dan New York.

Amsterdam is niet de enige stad met een betere ranking dan New York. Het zijn er in totaal 48, met als nummers 1, 2 en 3, Wenen, Zurich en Geneve. Traditiegetrouw staan er veel Duitse, Zwitserse en Oostenrijkse steden in de top 10: maar liefst zeven. Andere landen met goed scorende steden zijn Australië, Nieuw Zeeland en Canada. Amsterdam is net als vorig jaar terug te vinden op de 13e positie.

Amsterdam gooit hoge ogen als het gaat om internationale bereikbaarheid, onderwijs (er is veel internationaal onderwijs voor expatriates) en gezondheidszorg (hoewel er een kanttekening wordt gemaakt bij de personeelstekorten in de zorg). Er bestaat nog steeds een beeld van veel congestie in de binnenstad en het rapportcijfer voor bereikbaarheid blijft hierdoor wederom steken. Een ander zwak cijfer is minder gemakkelijk te beïnvloeden: Amsterdam krijgt een zes voor het klimaat.

De top 20 van Mercer in 2010

1. Wenen	6. Düsseldorf	11. Kopenhagen	16. Toronto
2. Zürich	7. München	12. Wellington	17. Berlijn
3. Genève	7. Frankfurt	13. Amsterdam	18. Melbourne
4. Vancouver	9. Bern	14. Ottawa	19. Luxemburg
5. Auckland	10. Sydney	15. Brussel	20. Stockholm

Aantal studenten

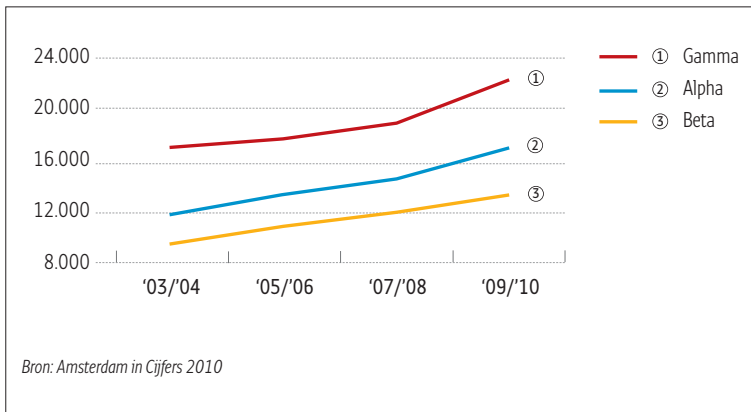
Aantal universitair studenten ingeschreven bij Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit



131 ↑

Er komt voorlopig nog geen eind aan de stijging van het aantal studenten: van ongeveer 41.000 studenten in 2005 tot ruim 53.500 studenten nu. De studentenaantallen op beide universiteiten stegen het laatste jaar met ongeveer 8,5 procent. Volgens de referentieraming 2010 van OCW is het landelijk aantal wo-studenten in 2010 met ongeveer 5,5 procent gegroeid, dus de Amsterdamse universiteiten trekken momenteel bovengemiddeld veel studenten aan. OCW voorspelt overigens voor de komende zes jaar nog eens een landelijke stijging van 16 procent.

De gammastudies (gedragwetenschappen, economie en bedrijfskunde) zijn het populairst en realiseren ook de sterkste groei. De alpha (cultuur, letteren, rechten) en bètastudies (natuurwetenschappen, techniek, geneeskunde) groeien gestaag door.



Luchtkwaliteit binnenstad

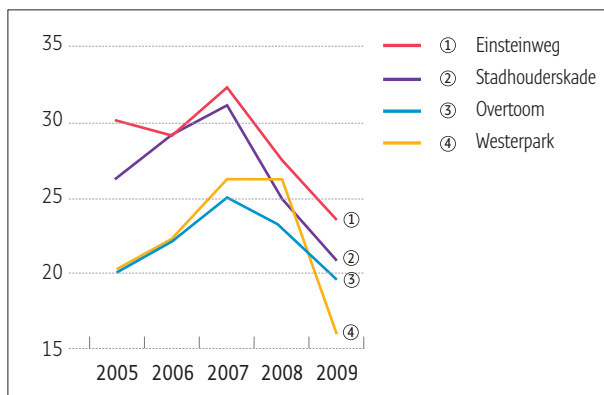
Fijnstof (TEOM) PM 10 in de buitenlucht op de Stadhouderskade (jaargemiddelde van de 24-uursgemiddelde stofmetingen in microgram per m³)



124 ↑

Op vier locaties in Amsterdam - waaronder de Stadhouderskade - wordt gedurende het jaar de voor de gezondheid schadelijke concentratie fijnstof PM10 in de buitenlucht gemeten. Hierbij is het vooral van belang dat de Europese grenswaarde (40 microgram/m³) niet wordt overschreden. Verbetering van de luchtkwaliteit is een belangrijk thema in Amsterdam en heeft een prominente plek in het gemeentelijk Milieubeleidsplan 2007-2010, waaraan het Actieplan Luchtkwaliteit is gekoppeld. We zien bij de vier meest gemeten stations vanaf 2007 een verbetering, die zich ook dit jaar weer doorzet: het indexcijfer stijgt van 104 naar 124.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu houdt op haar website een lijst met straten in Nederland bij met de meeste dagen waarop een PM10 concentratie van meer dan 50 microgram/m³ gemeten wordt. De A10 West in Amsterdam staat op een gedeelde tweede plaats.



Aantal dagen met een daggemiddelde concentratie PM10 van meer dan 50 µg/m³ in 2010, tot en met 7 december, top 5 straten

Stad	Straat	Aantal dagen > 50 µg/m ³
1. Den Haag	Amsterdamse Veerkade	28
2. Breda	Tilburgseweg	25
2. Amsterdam	A10 West	25
4. Utrecht	De Jongweg	23
5. Leiden	Willem de Zwijgerlaan	21

Bron: RIVM

Aangiften diefstal

Totaal aantal aangiften diefstal in stadsdeel Centrum: twaalfmaandscijfer van september 2009 tot 2010

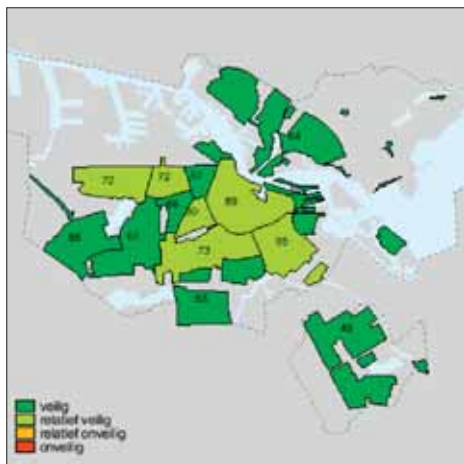


125 ↓

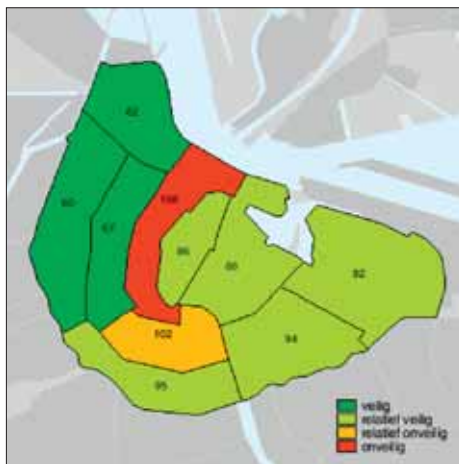
Stadsdeel Centrum is van oudsher het stadsdeel waar de meeste diefstal van Amsterdam voorkomt. Al vanaf 2003 voert de binnenstad de lijst aan als het gaat om het aantal aangiften wegens diefstal, hoewel er wel verbetering optreedt de laatste jaren. Afgelopen jaar was er helaas sprake van een lichte stijging van het aantal aangiften, een beeld dat in de hele stad te zien is. Het zou een gevolg van de economische recessie kunnen zijn, in plaats van een echte trendbreuk. Als de economie aantrekt, verwachten we dat de daling weer zal doorzetten.

In de binnenstad springen drie buurten er negatief uit als het gaat om diefstal: de Burgwallen Oude en Nieuwe Zijde, de Grachtengordel Zuid en de Weteringschans. Op de Burgwallen is er wel verbetering te zien: dankzij de aanpak van drugsgelateerde overlast en veelplegers daalden ook veel andere delicten. De recente toename van diefstal, waaronder zakkenrollen, krijgt volgens de politie de komende tijd extra aandacht.

Indexcijfers diefstal (2003 = 100) van april 2009 tot mei 2010 in heel Amsterdam en de binnenstad



Bron: www.eenveiligamsterdam.nl



Aangiften geweld

Totaal aantal aangiften geweld in stadsdeel Centrum: twaalfmaandscijfer van september 2009 tot 2010

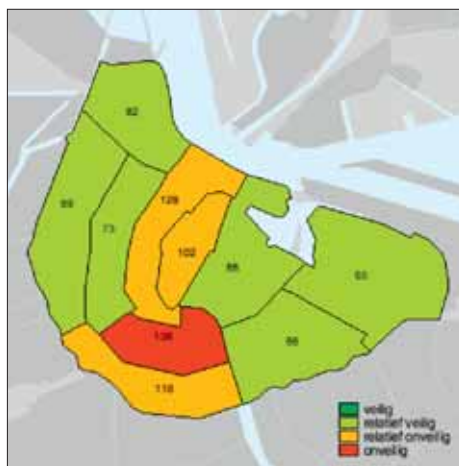


103 ↑

Voor het eerst sinds 2005 is het aantal aangiften wegens geweld in de binnenstad gedaald. Dat resulteert in de gunstige indexscore van 103. De verschillen in de binnenstad zijn daarbij wel groot. De Grachtengordel Zuid scoort erg slecht en krijgt volgens de website www.eenveiligamsterdam.nl de komende tijd extra aandacht van de politie als het gaat om geweld en overlast. Weteringschans heeft last van uitgaansgeweld in de weekendnachten.

Gewelddelicten concentreren zich - net als diefstal - op dezelfde plekken waar ook veel andere overlast wordt ervaren. Die is vaak uitgaansgerelateerd. In de buurt Nieuwmarkt/Lastagne is het aantal aangiften wegens geweld iets toegenomen, iets dat de politie in verband brengt met een aantal horecagelegenheden waar veel voetbalsupporters komen. Verder heeft de drugsgerelateerde aanpak in die buurt voor veel verbetering op andere vlakken gezorgd: een daling van fietsendiefstal, vernieling en verkeersoverlast.

Indexcijfers geweld (2003 = 100) van april 2009 tot mei 2010 in heel Amsterdam en de binnenstad



Bron: www.eenveiligamsterdam.nl

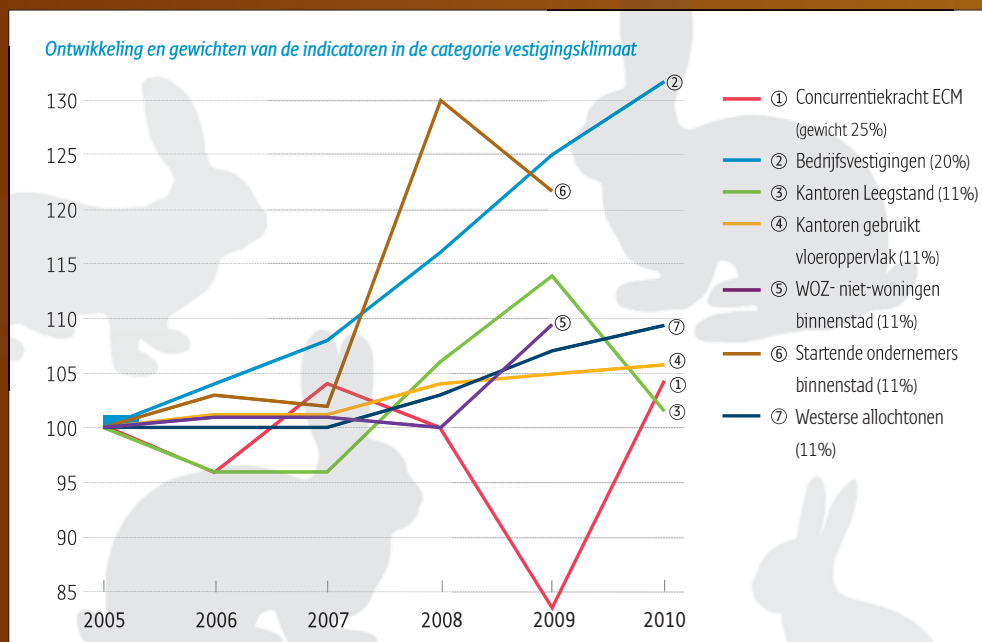
Vestigingsklimaat

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	99	103	105	107	113

Het vestigingsklimaat van Amsterdam is verbeterd met maar liefst zes indexpunten. De stijging is vooral te danken aan een sterke stijging van de *European Cities Monitor* en de groei van het aantal bedrijfsvestigingen, beide zwaar wegende cijfers. Het aantal startende ondernemers liep terug - net als in de rest van de stad - en de leegstand van kantoren is opgelopen.

We kunnen concluderen dat Amsterdam, ondanks de recessie, blijft bouwen aan haar status als economisch *powerhouse*. Af en toe krijgt de stad een conjuncturele klap te verwerken, maar het vestigingsklimaat beweegt zich in grote lijn naar boven.

We denken dat het starterschap in de binnenstad een aandachtspunt is met betrekking tot de toekomst. De leegstand kan weer afnemen als de recessie eindigt en er kritisch wordt gekeken naar de nieuwbouwplannen, maar starterschap heeft een vruchtbaar klimaat nodig waarin het kan groeien: zorg voor betaalbare ruimte voor nieuwkomers, ook in een propvolle binnenstad.



European Cities Monitor

De European Cities Monitor geeft sinds 1990, 33 Europese steden een 'rapportcijfer' op basis van een survey onder 500 Europese bedrijven, waarin wordt gevraagd naar diverse aspecten van het zakelijk klimaat in een stad.



104 ↑

De European Cities Monitor wordt traditioneel aangevoerd door Londen, Parijs en Frankfurt. Net als vorig jaar komen dan Brussel en Barcelona. Amsterdam staat nu nummer 6 (vorig jaar nummer 8) en is Madrid en München gepasseerd.

Top 20 van de European Cities Monitor

1. Londen	6. Amsterdam	11. Milaan	16. Stockholm
2. Parijs	7. Berlijn	12. Manchester	17. Lissabon
3. Frankfurt	8. Madrid	13. Zürich	18. Birmingham
4. Brussel	9. München	14. Geneve	19. Lyon
5. Barcelona	10. Düsseldorf	15. Hamburg	20. Dublin

Bron: European Cities Monitor 2010

Amsterdam scoort binnen de ECM voornamelijk goed dankzij een goede internationale bereikbaarheid en de meertaligheid van haar bevolking. De verbetering ten opzichte van vorig jaar zit met name in toegang tot markten en klanten, volgens de geënquêteerde bedrijven het belangrijkste criterium bij hun keuze voor vestiging. Een zorgpunt is de daling van de concurrentiekracht wat betreft de aanwezigheid van gekwalificeerd personeel, door alle bedrijven bestempeld als het op een na belangrijkste criterium. Amsterdam verbetert haar score wel, maar niet zo veel als Berlijn, Milaan en Stockholm. Ook wat betreft de Quality of Life voor personeel moet Amsterdam dit jaar andere steden voor laten gaan.

De positie van Amsterdam op de criteria van de ECM

	Positie 2010	Positie 2009	Vershil
Languages spoken	2	3	+ 1
External transport links	4	4	0
Easy access to markets	4	9	+ 5
The climate governments create	6	7	+ 1
Quality of telecommunications	7	7	0
Qualified staff	8	5	- 3
Internal transport	8	8	0
Freedom from pollution	11	11	0
Quality of life for employees	17	12	- 5
Value for money of office space	18	18	0
Availability of office space	19	14	- 5
Cost of staff	23	25	+ 2

Bron: European Cities Monitor 2010

Bedrijfsvestigingen

Totaal aantal bedrijfsvestigingen in Amsterdam

132 ↑



Vanaf 1 juli 2008 is de nieuwe Wet op het Handelsregister in werking getreden. Eén van de gevolgen is dat het Handelsregister wordt uitgebreid met circa vijftien procent meer ingeschreven ondernemingen en rechtspersonen. Tot januari 2010 moesten groepen zich inschrijven die dat voorheen niet hoefden, zoals eenmanszaken in de land- en tuinbouw en visserij, beoefenaars van vrije beroepen (artsen, notarissen, et cetera) en publiekrechtelijke rechtspersonen zoals ministeries, gemeenten en andere overheidsorganisaties.

Inclusief deze nieuwe inschrijvers komt het totaal aantal vestigingen veel hoger uit dan de reguliere groei die we waarnemen. Omdat deze administratieve groei niets zegt over een eventuele verbetering van het vestigingsklimaat tellen we deze nieuwe inschrijvers niet mee met het indexcijfer. Maar ook mét deze correctie is het totaal aantal bedrijfsvestigingen in Amsterdam flink toegenomen in 2010 en de index stijgt met 7 punten naar 132.

Sectoren met de meeste vestigingen in Amsterdam, 1 januari 2010

Adviesdiensten	30.649
Facilitaire diensten	22.630
Persoonlijke diensten	21.318
Detailhandel	19.544
Groothandel	13.472
Bouwnijverheid	13.185

Bron: Kamer van Koophandel

Kantoren vloeroppervlak

Absoluut vloeroppervlak van de totale kantoorvoorraad in gebruik in Amsterdam

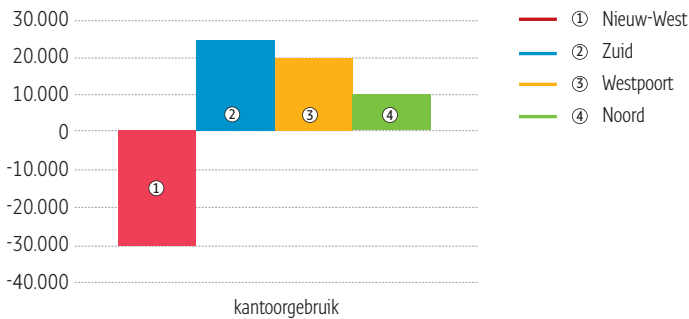


106 ↑

“De ontwikkeling van het kantoorgebruik hangt sterk samen met de economische groei”, schrijft de Kantorenmonitor 2010. De verwachting was dan ook dat het gebruik van kantoorruimte zou krimpen. In de Amsterdamse regio was dit ook het geval, maar in de stad zelf was er ondanks de recessie nog steeds sprake van een groei van het kantoorgebruik met 35.000 m².

APG kwam vanuit Haarlemmermeer naar de Zuidas, V&D vanuit Ouder-Amstel naar Zuid Oost, De Brauw Blackstone Westbroek voegde haar drie kantoren uit Zuid, Den Haag en Rotterdam samen op de Zuidas. Het kantoorgebruik daalde hard in West (- 30.000 m²) en groeide met name in Zuid (+ 25.000 m²). In heel Amsterdam groeide het kantoorgebruik met een half procent. Ter vergelijking: in overige regiogemeenten daalde het kantoorgebruik met 1,5 procent.

Verandering in kantoorgebruik 1 januari 2010 ten opzichte van 1 januari 2009 (in m²)



Bron: Kantorenmonitor BV

Kantoren leegstand

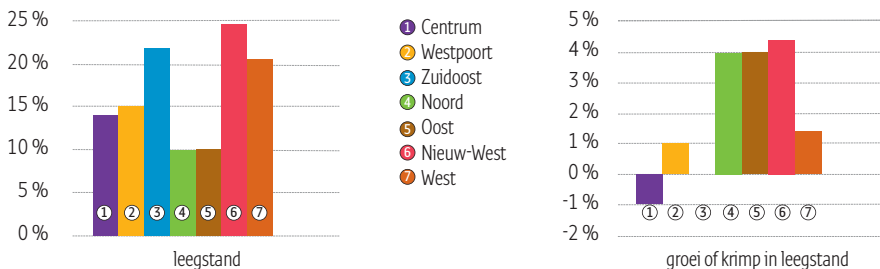
Percentage leegstaande kantoorruimte van de totale kantoorvoorraad Amsterdam



102 ↓

De totale voorraad groeide met 2,5 procent en omdat het kantoorgebruik met 0,5 procent groeide nam de leegstand met 2 procent toe tot ongeveer 17 procent. De toename van de leegstand concentreerde zich met name op de stadsdelen Nieuw-West, Oost en Noord. Alleen in stadsdeel Centrum nam de leegstand iets af van 15 procent naar 14 procent.

Percentage leegstand in Amsterdamse stadsdelen per 1 januari 2010 en groei ten opzichte van vorig jaar



Bron: Kantorenmonitor BV

Amsterdam had volgens de Kantorenmonitor op 1 januari 2010 ruim 7,5 miljoen m² kantoorruimte. Hiervan wordt bijna 6,3 miljoen m² daadwerkelijk gebruikt. De kantorenmonitor waarschuwt voor het verder oplopen van de leegstand door nieuwe oplevering van kantoorruimte gedurende 2010. De totale planvoorraad ligt veel hoger dan dat de ruimtevrage voor de komende jaren wordt ingeschat. Daar komt nog eens bij dat zolang de recessie voortduurt er geen sprake zal zijn van structureel herstel van de groei van het kantoorgebruik. Er moet dus kritisch gekeken worden naar de nieuwbouwplannen en naar eventuele andere bestemmingen voor bestaande kantoorruimte.

WOZ Niet-woningen

Totale waarde van alle niet-woningen in stadsdeel Centrum, bepaald door de gemeente volgens Wet waardering Onroerende Zaken

109 ↑



De WOZ-waarde voor niet-woningen in stadsdeel Centrum stijgt en dat zegt veel over de aantrekkelijkheid van de binnenstad als vestigingsplaats voor bedrijven en ondernemingen.

Kijkend naar heel Amsterdam moet men voorzichtig zijn. Er is te veel leegstand bij de kantoren en wat betreft de retail verwacht wordt algemeen verwacht dat daar de komende jaren ook gaten zullen vallen, met name op de B en C locaties. Beide vormen van leegstand zijn nog onvoldoende meegenomen in de taxatie van het vastgoed - en dus in de WOZ-waarde voor niet-woningen.

Startende ondernemers

Aantal startende ondernemers in stadsdeel Centrum



122 ↓

Het hoogste percentage starters in Amsterdam is terug te vinden in de stadsdelen Nieuw-West, Zuidoost en West. Met name de eerste twee zijn stadsdelen met veel grootstedelijke bedreigingen (hoge werkloosheid, laag gemiddeld inkomen, et cetera), maar dus ook veel kansen in de vorm van startend ondernemerschap. In de binnenstad zijn er traditioneel relatief weinig starters, ongeveer zeven procent van het totaal aantal vestigingen (Nieuw-West bijna 12 procent). Over de gehele linie is het aantal starters afgenomen: in Amsterdam met bijna 10 procent, in stadsdeel Centrum wat minder met ongeveer 6 procent.

Het percentage startende ondernemers dat na twee jaar nog steeds bestaat is de laatste jaren gestegen. In de binnenstad 'overleeft' 82 procent de eerste twee jaar, in 2007 was dat nog 78 procent.

Percentage startende ondernemers dat na twee jaar nog bestaat naar stadsdelen, 2009

Zuid	84%
Oost	84%
West	83%
Centrum	82%
Nieuw-West	81%
Noord	80%
Zuidoost	75%

Bron: Basismeetset 2010, O+S

Westerse allochtonen

Aantal westerse allochtonen woonachtig in Amsterdam



109 ↑

Amsterdam is een internationaal georiënteerde stad en wil zo ook graag gezien worden. Een duidelijke graadmeter is natuurlijk het aantal internationals dat in de stad zelf woont, vaak tijdelijk voor werk of studie. Indien een stad aantrekkelijk is voor internationaal personeel is de stad natuurlijk ook aantrekkelijk voor het internationale bedrijfsleven. Bijna 15 procent van de totale Amsterdamse bevolking is westerse allochtoon en in stadsdeel Centrum is dit zelf bijna 25 procent: een op de vier binnenstadsbewoners.

Westerse allochtonen en aandeel in bevolking per stadsdeel (peildatum 1 januari 2010)

Stadsdeel	Aantal	Aandeel
Centrum	19.349	23,4 %
Zuid	27.204	20,3%
West	21.422	16,3%
Oost	16.152	13,9%
Nieuw-West	15.191	11,2%
Noord	8.204	9,5%
Zuidoost	6.916	8,5%
Amsterdam	114.553	14,9%

Bron: Amsterdam in Cijfers 2010

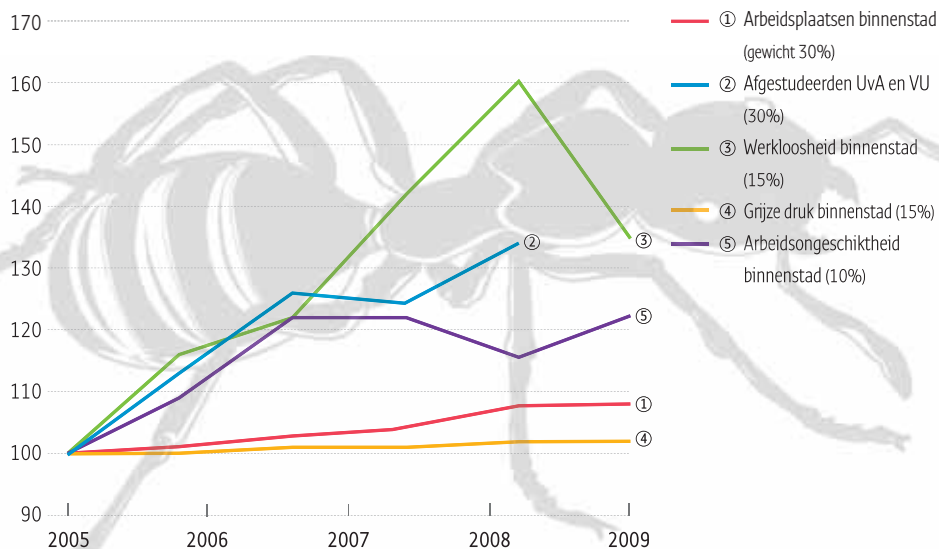
Arbeidsmarkt

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	104	110	117	121	121

De arbeidsmarkt van de binnenstad van Amsterdam heeft de recessie goed doorstaan en dat komt naar voren in een stabiele indexscore van 121. De werkloosheid is weliswaar iets opgelopen - een indexscore van 137 ten opzichte van 161 vorig jaar - maar het aantal arbeidsplaatsen bleef stabiel (indexscore van 108) en de beroepsbevolking ontwikkelt zich gunstig: een lage vergrijzing, meer hoog opgeleiden en een lage arbeidsongeschiktheid. Door het almaar stijgende opleidingsniveau voltrekt zich ondertussen een stille revolutie in Amsterdam.

Er is derhalve reden voor optimisme voor 2011. Dat wordt mede gevoed door geluiden uit de uitzendbranche - doorgaans een voorloper in een opgaande economische conjunctuur. We verwachten dat de hele Amsterdamse binnenstad op dat betere economisch klimaat gaat meeliften.

Ontwikkeling en gewichten van de indicatoren in de categorie arbeidsmarkt



Arbeitsplaatsen

Aantal werkzame personen (meer dan 12 uur per week) in stadsdeel Centrum



108 →

De Amsterdamse binnenstad telt ruim 90 duizend banen en kende geen groei het afgelopen jaar. Het indexcijfer blijft daarmee staan op 108. Die groei sinds 2005 is overigens lager dan de groei van 12 procent banen in de hele stad. Dat heeft voor een belangrijk deel te maken met de goeddeels vastliggende ruimtelijke indeling van de binnenstad: grote uitbreidingen als de Zuidas zijn binnen de grenzen van de binnenstad niet mogelijk.

Zakelijke dienstverlening en de horeca springen er als grote werkgevers in de binnenstad uit. Maar verder lijkt de opbouw van de werkgelegenheid al met al vrij sterk op die van de gehele stad: een breed georiënteerde economie derhalve.

De zakelijke dienstverlening zorgt voor de meeste banengroei en heeft die rol overgenomen van Schiphol, die in de tweede helft van de jaren 90 koploper was. De zakelijke dienstverlening zal de komende jaren de motor achter de groei blijven.

Over het algemeen wordt de komende jaren weer krapte op de arbeidsmarkt verwacht. Maar het is de vraag in hoeverre dat doorwerkt. Werknemers die met pensioen gaan zullen niet altijd worden vervangen. Werkgevers zullen verder – wanneer werknemers met bepaalde vaardigheden moeilijk te vinden zijn – werk gaan afstoten of uitbesteden, uitwijken naar andere bronnen (werknemers van over de grens halen) of naar andere activiteiten. Krapte dwingt immers creativiteit af.

Werkzame personen naar de grootste secties, Amsterdam en centrum vergeleken, 1 januari 2010

	Centrum	Amsterdam
Advies en onderzoek	16,0 %	16,0 %
Horeca	13,7 %	5,9 %
Detail- en groothandel	12,5 %	12,3 %
Financiële instellingen	9,3 %	9,6 %
Cultuur, sport, recreatie	7,5 %	3,9 %
Overheid	7,4 %	6,5 %
Zorg	7,3 %	13,2 %
Informatie en communicatie	7,1 %	6,4 %
Onderwijs	5,9 %	6,6 %
Overige zakelijke dienstverlening	3,5 %	5,4 %
Transport en logistiek	3,2 %	4,1 %

Bron: Amsterdam in Cijfers

Afgestudeerden UvA en VU

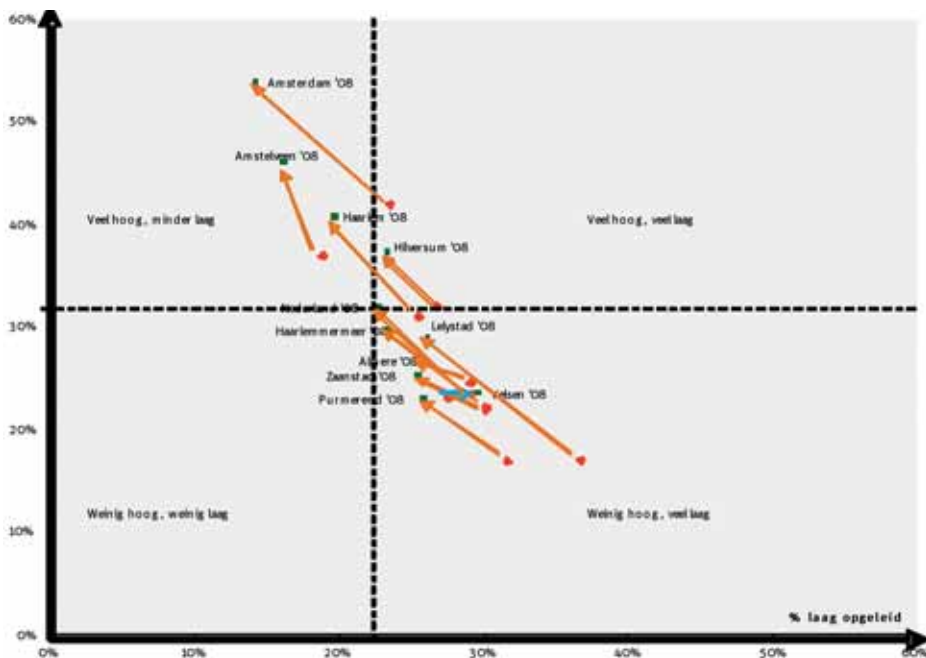
Geslaagden voor afsluitende universitaire examens Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit



134 ↑

De beroepsbevolking in de binnenstad van Amsterdam staat er goed voor. Vooral het snel groeiende opleidingsniveau baart opzien. Er heeft zich in Amsterdam de afgelopen tien jaar een stille revolutie voltrokken. De positie van Amsterdam was in 1997 al gunstig, maar heeft zich sindsdien flink verbeterd en ook meer dan in de omringende gemeenten. Amsterdam is in de regio de stad geworden met veruit de meeste hoog opgeleide inwoners en de minste laag opgeleide. Dat is bijzonder in een grote stad, die toch ook de nodige sociale achterstandsgroepen kent. Door de alsmaar hoger opgeleide beroepsbevolking mag verwacht worden dat de lage werkloosheid in de stad vrij robuust is en dat de arbeidsparticipatie nog zal stijgen. De arbeidsmarkt van Amsterdam kan tegen een stootje.

Aandeel hoog vs. laag opgeleiden in de beroepsbevolking, van 1997 naar 2008



Bron: CBS, bewerking I&O Research, te verschijnen in de Economische Verkenningen van de Metropoolregio Amsterdam begin 2011. Het gaat om de driejaargemiddelden van 2007/2009 en 1996/1998

Werkloosheid

Aantal niet werkende werkzoekenden als percentage van de bevolking tussen 15 en 64 jaar in stadsdeel Centrum



137 ↓

De werkloosheid is ten opzichte van de vorige index wat opgelopen en komt uit op een indexscore van 137. Maar in de loop van 2010 heeft de daling van de werkloosheid alweer ingezet. Daarmee schommelt de werkloosheid in stadsdeel Centrum sinds 2006 rond de 5 procent en in heel Amsterdam rond de 7 procent. Maar in 2005 kende het Centrum nog 7 procent en Amsterdam nog 10 procent werkloosheid.

De werkloosheid in het Centrum kan nog wel iets omlaag - in het 'topjaar' 2008 lag de werkloosheid in het Centrum onder de 5 procent - maar de bodem lijkt wel in zicht. Het lijkt niet waarschijnlijk dat de werkloosheid nog structureel verder zal afnemen tot een niveau van onder de 4 procent. Er blijft, zo leert de ervaring, een kleine groep die geen aansluiting zal vinden op de arbeidsmarkt voor betaald werk.

Werkloosheid (niet werkende werkzoekenden als percentage van de beroepsbevolking)

	1 januari 2010	1 juli 2010		1 januari 2010	1 juli 2010
Centrum	5,2 %	4,9 %	Noord	8,3 %	7,7 %
Zuid	5,6 %	5,7 %	West	8,4 %	8,2 %
Oost	7,4 %	7,2 %	Nieuw-West	8,7 %	8,6 %
Amsterdam	7,5 %	7,4 %	Zuidoost	9,4 %	9,5 %

Bron: Amsterdam in Cijfers 2010

Grijze druk

Verhouding tussen aantal personen van 65 of ouder ten opzichte van de leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar in Amsterdam



102 →

De grijze druk is een indicator waarin zich uiteraard geen grote schommelingen voordoen. Een stabiele 102 is dit jaar het indexcijfer.

De grijze druk is voor de welvaartstaat een belangrijke maat: het drukt uit hoeveel potentiële arbeidskrachten er zijn ten opzichte van het aantal ouderen, die niet meer werken. Dat is van belang voor de draagkracht van sociale voorzieningen.

Op het niveau van de stad of binnenstad speelt dat mechanisme niet. Maar toch is ook grijze druk in de index opgenomen. Amsterdam heeft er in economisch opzicht baat bij dat het een jonge stad blijft. De stad is de afgelopen jaren immers economisch mede zo gegroeid doordat het een aantrekkelijke vestigingsplaats was voor jong talent. Amsterdam is ook een relatief jonge stad: de vergrijzing zal de stad pas laat treffen.

Arbeidsongeschiktheid

Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen WAO en WIA in stadsdeel Centrum

123 ↑



De arbeidsongeschiktheid in de Amsterdamse binnenstad blijft – na een dip in de vorige index – afnemen. De index komt nu uit op 123.

Ooit sprak toenmalig premier Ruud Lubbers de befaamde woorden dat Nederland ziek was. Hij doelde op het sterk toenemende aantal WAO-ers. Dat heeft de sociale zekerheid en arbeidsmarkt in Nederland een trauma opgeleverd en een stevig offensief om de WAO terug te dringen. Dat is succesvol geweest en de afname van de arbeidsongeschiktheid zet landelijk nog steeds door.

De lage arbeidsongeschiktheid in de binnenstad van Amsterdam past in het beeld van een dynamische en jonge economie: veel werkgelegenheid, een hoog opgeleide bevolking, een lage werkloosheid en weinig arbeidsongeschiktheid. In wat mindere mate geldt dat beeld wel voor de hele stad. Amsterdam heeft daarmee een sociaal-economisch profiel dat gunstig afsteekt bij veel andere grote steden in het land.

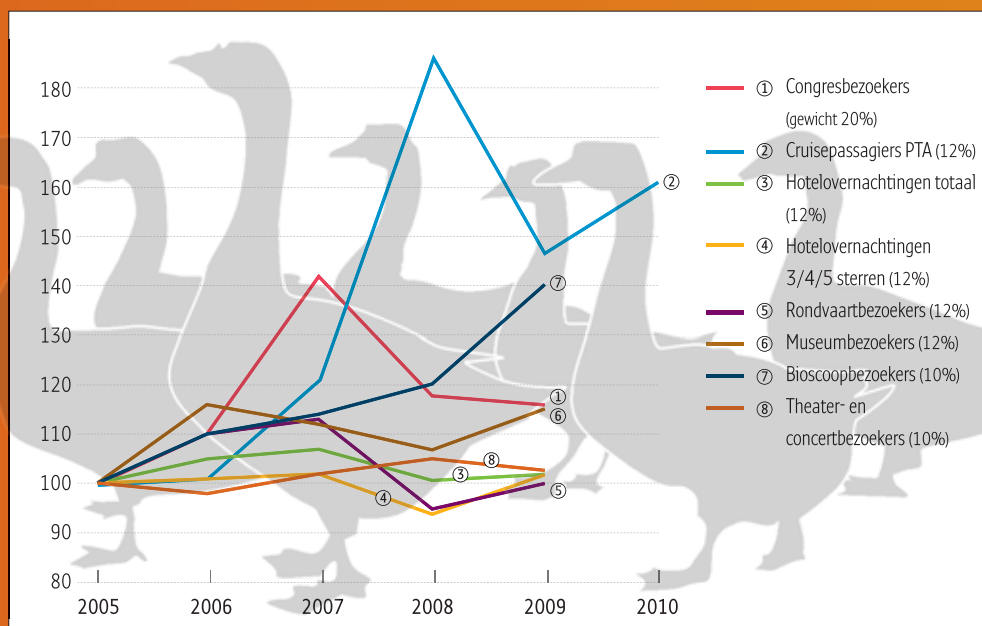
Toerisme & Leisure

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	100	109	124	111	116

Toerisme en Leisure incasseerde in de index van 2010 harde klappen en daalde van 124 naar 111. We zien in deze editie gelukkig dat het verblijfstoerisme zich weer wat herstelt en het indexcijfer veert weer wat op. De stijging is met name te danken aan het fors stijgende bioscoopbezoek (van 120 naar 140) en het groeiende cruisetoeisme (van 147 naar 161), dat in 2011 overigens zal doorzetten. Ook het aantal bezoekers aan de grootste attracties van Amsterdam – rondvaartboten en musea – laten weer een licht herstel zien.

Het ziet er naar uit dat de mensen Amsterdam alweer weten te vinden, nu moeten ze alleen nog meer gaan uitgeven. Dat uit zich bijvoorbeeld in het nog achterblijvende aantal congresdagen – de zwaarst wegende indicator en een categorie bezoekers die doorgaans meer geld uitgeeft dan de gemiddelde toerist. Ook de hotels hebben ondanks de groei van het aantal overnachtingen een moeilijk jaar gehad dankzij de lagere kamerprijzen.

Al met al eindigt de categorie *Toerisme en Leisure* op een score van 116, een stijging van 5 indexpunten ten opzichte van vorig jaar.



Aantal congresdagen

Vanaf '09: Aantal congresdagen per jaar (aantal deelnemers maal congresduur), via congresorganisatoren. Bron: ATCB. Tot '08: Aantal bezoekers van congressen in Amsterdam, dat georganiseerd wordt door internationale organisaties. Bron: ICCA. Het aantal congresdagen in 2008 is geïkt op het toenmalige indexcijfer (118) dat gekoppeld was aan de oude bron.



112 ↓

Het aantal congresdagen liep iets terug en volgens de *Kerncijfers Amsterdam als Congresbestemming 2010* lag dat aan een sterke daling van het aantal bijeenkomsten. De congressen die wel werden georganiseerd waren relatief groot: ze hadden gemiddeld meer deelnemers en duurden langer. Er vonden in 2009 in totaal 515 kleine en grote congressen in Amsterdam plaats. Het aantal grootschalige internationale congressen (meer dan 300 deelnemers) steeg van 103 in 2008 naar 126 in 2009, volgens de *Union of International Associations (UIA)*.*

Amsterdam daalde een plekje op de internationale congresranglijst van de International Congress and Convention Association (ICCA) en werd voorbijgestreefd door Stockholm en Kopenhagen. De ICCA registreert op reguliere basis terugkerende congressen van minimaal vijftig deelnemers. Wenen is volgens de ICCA nog steeds internationale congresstad nummer 1. Op de ranglijst van de UIA - die alleen internationale congressen registreert met meer dan 300 deelnemers - zakt Amsterdam van de 10e naar de 13e plek.

Al met al een wisselend beeld voor Amsterdam. Minder bijeenkomsten en wat plaatsen prijs gegeven op de internationale ranglijsten, maar wel groei in het segment van de grotere en internationale congressen. Dat laatste biedt voor Amsterdam als congresstad vertrouwen voor de toekomst. Amsterdam behoort nog steeds tot de top van internationale congressteden.

De top 10 van de internationale congresranglijst ICCA

	Stijging of daling		Stijging of daling
1. Wenen	0	6. Kopenhagen	+5
2. Barcelona	+1	7. Stockholm	+1
3. Parijs	-1	8. Amsterdam	-1
4. Berlijn	+1	8. Lissabon	+2
5. Singapore	-1	10. Peking	+4

Bron: ICCA

* Bron: Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek Economische Zaken, Fact Sheet nr.5, september 2010

Cruisepassagiers PTA

Aantal bezoekende cruisepassagiers via PTA (op basis van verwachtingen van PTA). Bron: PTA.



161 ↑

De Europese cruise-industrie lijkt zich niets aan te trekken van de recessie: in 2009 werden er bijna 24 miljoen bezoeken aan Europese havens gebracht door cruisepassagiers, een stijging van 9% ten opzichte van het jaar ervoor. In 2010 verwacht de *European Cruise Council* een stijging van nog eens 5 procent. Bijna 5 miljoen Europeanen boekten zelf een cruise (+12 procent) en maken daarmee bijna een derde uit van het globale aantal cruisepassagiers. Cruise in Europa is nog steeds *booming business*.

Het aantal cruisepassagiers dat aanmeerde in Amsterdam (als bezoek- of vertrekplaats) groeit in 2010 weer, tot 200.000. De bezetting was in 2010 met 95 procent hoger dan de verwachte 85 procent. Omdat het aantal Europese passagiers groeit is Amsterdam in de toekomst minder afhankelijk van de traditionele, Amerikaanse cruisepassagier die te kampen heeft met de dure euro. In 2011 verwacht de Passenger Terminal Amsterdam een recordaantal schepen (120) en passagiers (250.000) en daarmee is de capaciteit van de huidige kade bereikt.

Volgens Economische Zaken van de Gemeente Amsterdam levert een gemiddelde transit call (tussenstop) naar schatting € 365.000,- op aan havengeld, bevoorrading van het schip en de uitgaven van de passagiers aan land. Een zogenaamde turnaround (begin en einde in Amsterdam) levert naar schatting € 610.000,- op. Wil Amsterdam na 2011 verder groeien als cruisebestemming dan zal er nagedacht moeten worden over extra ruimte.

Hotelovernachtingen totaal

Het totaal aantal hotelovernachtingen gedurende een jaar in Amsterdam. Bron: O+S, Amsterdam in cijfers 2010, tabel 12.3.8.



104 ↑

Na een flinke daling van zeven indexpunten vorig jaar is het aantal hotelovernachtingen in 2009 weer wat gegroeid, met drie procent van 8,31 naar 8,56 miljoen (bron: CBS). Amsterdam kreeg weliswaar minder bezoekers uit Groot-Brittannië, maar compenseerde dat ruimschoots door de toename van het aantal Nederlanders, Duitsers en Fransen. Ook het toerisme uit Azië blijft groeien. En in de eerste maanden van 2010 zitten de traditionele bezoeken Italië, Spanje en de VS weer in de lift.

Toch is 2009 over het algemeen een slecht jaar geweest voor de hotelier. Cijfers van Smith Travel Research laten zien dat in 2009 zowel de bezetting, de kamerprijs als de RevPar (zie hoofdstuk Verdienvermogen) flink is teruggelopen, respectievelijk met 9, 15 en 22 procent.

De CBS cijfers van 2010 laten weer een bemoedigende groei van ruim 14% in het eerste en 13% in het tweede kwartaal zien. STR Global heeft nog actuelere cijfers en constateert tot en met november een gemiddelde groei van 15% in zowel de bezettingsgraad als de RevPar. Er lijkt dan ook weer reden voor optimisme in de hotelbranche.

Aantal hotelovernachtingen in Amsterdam in 2010, stijging ten opzichte van 2009

Januari	8,7%
Februari	17,1%
Maart	16,6%
April	8,7%
Mei	12,8%
Juni	17,7%
Juli	14,6%

Bron: toeristische barometer, ATCB

Hotelovernachtingen 3, 4 en 5 sterren

Het aantal hotelovernachtingen in 3, 4, en 5 sterrenhotels gedurende een jaar in Amsterdam. Bron: O+S, Amsterdam in cijfers 2010, tabel 12.3.8.



102 ↑

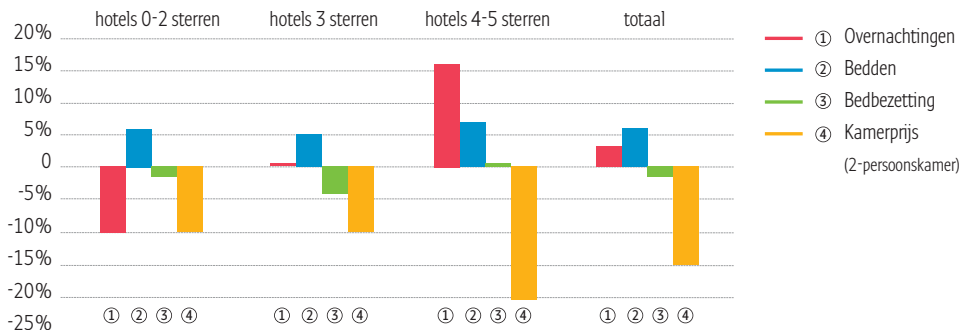
De 4- en 5 sterrenhotels groeien het meest (en hebben nu veertig procent van de hotelbedden en overnachtingen in Amsterdam). En juist de 4- en 5-sterrenhotels hebben hun prijzen in 2009 flink verlaagd. Dat leidde tot een recordaantal overnachtingen in dat segment, maar dat ging ten koste van de 3-sterrenhotels. De 1- en 2-sterrenhotels hebben in 2009 echter het meeste ingeleverd.

De toename van het aantal overnachtingen en de traditionele bezoekers is bemoedigend, maar ook wel echt nodig. Sinds 2007 zijn er immers ruim 4.000 hotelbedden in Amsterdam bijgekomen, een toename van tien procent tot ongeveer 46.000 bedden. Een toename van nog eens 5.000 is gepland tot 2015.

CBS versus Smith Travel Research

Er lijkt op het eerste gezicht een discrepantie te zijn tussen de positieve cijfers van het CBS (stijgend aantal overnachtingen) en de negatieve cijfers van Smith Travel Research (dalende bezetting en RevPar). Dit komt omdat beide cijfers eigenlijk andere grootheden zijn. STR concentreert zich vrijwel geheel op het hogere segment en de CBS cijfers betreffen ook de hele onderkant van de hotelmarkt. Ook de geografische afbakening is anders: de STR cijfers zijn voor 'Greater Amsterdam', dus inclusief Schiphol, waar de hardste klappen vielen. Ook is er in 2009, 6 procent capaciteit bijgekomen: de bezettingsgraad daalde daardoor harder dan het aantal overnachtingen.

Hotelovernachtingen, bedden, bezettingsgraad en kamerprijzen 2009 t.o.v. 2008



Bron: Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek Economische Zaken, Fact Sheet nr. 5, september 2010

Rondvaartbezoekers

Het totaal aantal bezoekers van alle rondvaarten gedurende een jaar. Bron: ATCB.

99 ↑



Het aantal rondvaartbezoekers ligt in deze index onder het niveau van 2005, maar er zit weer groei in de bezoekersaantallen. De toeristische barometer van het ATCB constateert vanaf de zomer van 2010 een forse groei van het aantal bezoekers van attracties, waaronder ook de rondvaarten vallen. Dat bevestigt het gevoel dat de toeristen Amsterdam weer weten te vinden.

Museumbezoekers

Aantal bezoekers van de tien best bezochte culturele en historische musea; in 2009 waren dat: Van Gogh Museum, Anne Frank Huis, Rijksmuseum, Hermitage Amsterdam, Joods Historisch Museum, FOAM Fotografie Museum, Amsterdams Historisch Museum, Museum het Rembrandthuis, Tropenmuseum, De Oude Kerk. Bron: ATCB



111 ↑

Het museumbezoek in 2009 is, ondanks het feit dat het Stedelijk Museum gesloten was, met ongeveer 250.000 bezoekers gestegen. Dit is onder anderen te danken aan een topjaar van de Hermitage en het FOAM fotografiemuseum met haar Richard Avedon tentoonstelling.

De tien best bezochte culturele en historische musea in 2009

	Aantal bezoekers		Aantal bezoekers
1. Van Goghmuseum	1.451.100	6. FOAM	193.700
2. Anne Frankhuis	985.400	7. Amsterdams Historisch	191.500
3. Rijksmuseum	872.300	8. Rembrandthuis	182.500
4. Hermitage	463.800	9. Tropenmuseum	175.200
5. Joods Historisch	215.000	10. Oude Kerk	150.200

Bron: ATCB

Bioscoopbezoekers

Aantal bioscoopbezoekers in miljoenen in Amsterdam.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2008, tabel 9.1.3.

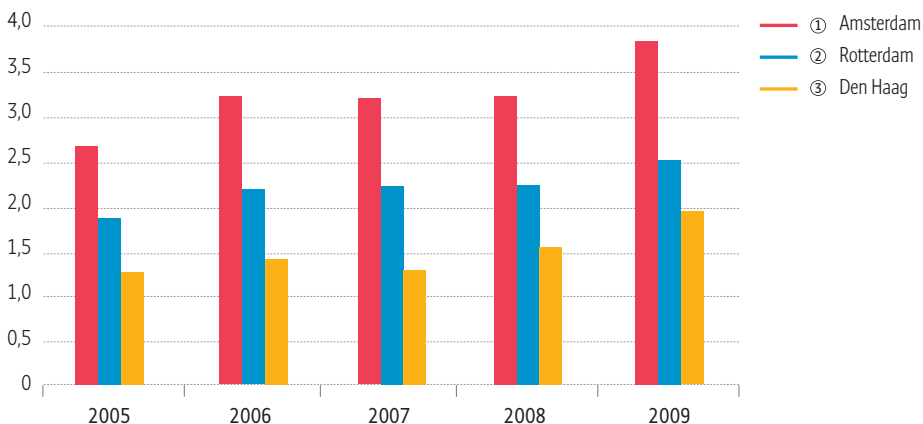


140 ↑

Het bioscoopbezoek in Amsterdam blijft stijgen, zoals ook in de rest van Nederland. In de index zal deze indicator maar liefst 20 punten stijgen, als gevolg van een groei van bijna een half miljoen bezoekers.

Het is een bekend fenomeen dat in tijden van crisis het bioscoopbezoek als relatief goedkope cultuurbeleving toeneemt, vaak ten koste van theater- en concertbezoek. Zoals ook nu het geval. Een tweede verklaring voor deze stijging in bioscoopbezoek is dat naast een aantal grote internationale kaskrakers ook een aantal nationale producties veel succes hadden: *Komt een vrouw bij de dokter*, *De Storm*, *De hel van '63* en aan het einde van het jaar ook nog *Oorlogswinter*.

Bioscoopbezoekers Amsterdam in miljoenen



Bron: NVB

Theater- en concertbezoekers

Aantal bezoekers in de tien best bezochte theaters en concertzalen; in 2009 waren dat: Concertgebouw, Paradiso, Koninklijk Theater Carré, Melkweg, het Muziektheater, Stadsschouwburg, De Kleine Komedie, De Meervaart, Muziekgebouw aan 't IJ, Bellevue theater. Bron: O+S



102 ↓

Onderzoek en Statistiek maakt melding van een lichte daling van het aantal theater- en concertbezoekers ten opzichte van het jaar ervoor. Alleen bij de Stadsschouwburg is er sprake van een noemenswaardige groei (39.000 bezoekers meer) en dit komt door de bouw van een nieuwe theaterzaal. De daling van bezoekersaantallen in Amsterdam was in totaal 2% en dit valt mee ten opzichte van de daling in heel Nederland van 9%.

De tien best bezochte theaters en concertzalen in 2009

	Aantal bezoekers		Aantal bezoekers
1. Concertgebouw	727.000	6. Stadsschouwburg	155.000
2. Paradiso	570.000	7. Kleine Komedie	116.000
3. Carré	404.000	8. De Meervaart	109.000
4. Melkweg	400.000	9. Muziekgebouw aan 't IJ	87.000
5. Muziektheater Adam	254.000	10. Bellevue	56.000

Bron: ATCB

Met de opening van het DeLaMar Theater op 28 november 2010 heeft Amsterdam er weer een parel bij. Begin dit decennium was de locatie nog goed voor ruim 100.000 bezoekers per jaar. De programmering van het nieuwe theater richt zich volgens de van de VandenEnde Foundation op kwalitatief hoogwaardig theater. Een van de idealen is dat de nieuwe podia (2 zalen met in totaal ruim 1.500 stoelen) de mogelijkheid aan artiesten bieden om er langere tijd op te treden, zoals volgens de website (www.delamar.nl) 'ook in bloeiende theatersteden als Londen en New York het geval is'.

Bureau Blaauwberg

Blaauwberg *strategieontwikkeling en kennistransfer* biedt ondersteuning aan organisaties op het scharnierpunt van politiek en samenleving. Arbeidsmarkt, onderwijs en economie zijn de inhoudelijke zwaartepunten in hun werk. Regio's en steden beheersen de schaal van hun activiteiten, met regelmatig nationale en internationale uitstapjes. Hun klanten delen een complexe politieke en maatschappelijke omgeving, die hoge eisen stelt. Eisen die niet direct in een doorsnee werkplan te beantwoorden zijn. Blaauwberg maakt met haar opdrachtgevers de slag van kennis naar strategie en van strategie naar uitvoering.

v.l.n.r. Aart van Bochove, Jeroen Bos en Michaël Roumen

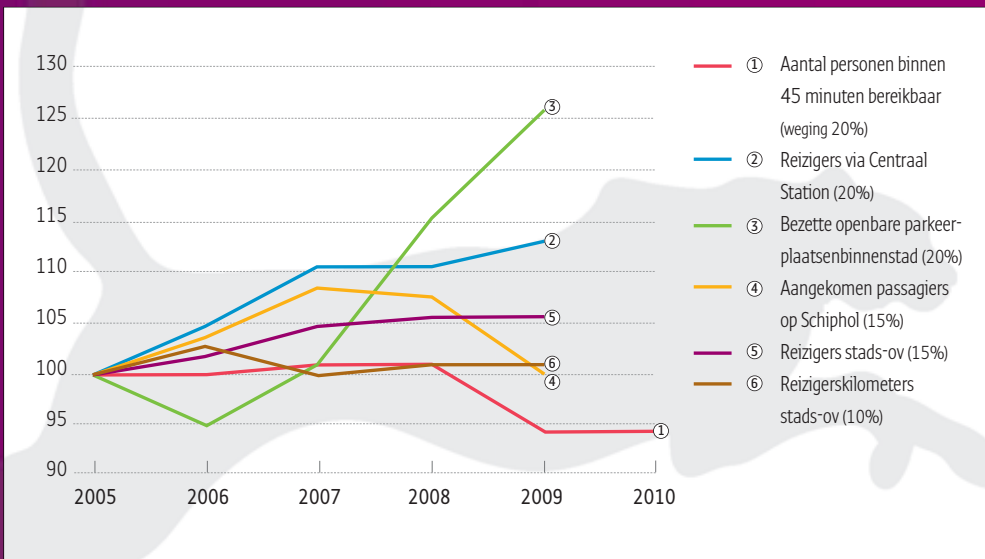


Bereikbaarheid

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	100	102	105	108	108

Amsterdam Centraal krijgt ieder jaar meer bezoekers voor de binnenstad te verwerken en de treinen naar Amsterdam zitten inmiddels bomvol. Het station krijgt dan ook een flinke opknappbeurt die ervoor moet zorgen dat de krioelende reizigersgroepen beter gescheiden worden. De groei binnen het openbaar stadsvervoer stagneert echter. Er lijkt niet genoeg capaciteit te zijn en de Amsterdammer zelf neemt steeds vaker de fiets. Dit scheidt echter weer een nieuw probleem, aangezien er inmiddels 73 fietsen op 100 inwoners zijn: waar laat je dat barrel?

Er zijn duidelijke verschuivingen te zien binnen de categorie bereikbaarheid. Het aantal aangekomen passagiers op Schiphol is de grootste daler, hoewel we voor 2010 gelukkig weer herstel zien. Het percentage bezette parkeerplaatsen stijgt tegen de verwachting in en het openbaar vervoer blijft stabiel. Traditiegetrouw gaan de ontwikkelingen binnen de categorie bereikbaarheid langzaam en dat geldt ook voor 2010: het indexcijfer is net als vorig jaar 108.



Aantal personen binnen 45 minuten bereikbaar

Het aantal te bereiken inwoners vanaf de Munt binnen 30 minuten voor de fiets of auto en binnen 45 minuten voor openbaar vervoer (tweejaarlijks cijfer).

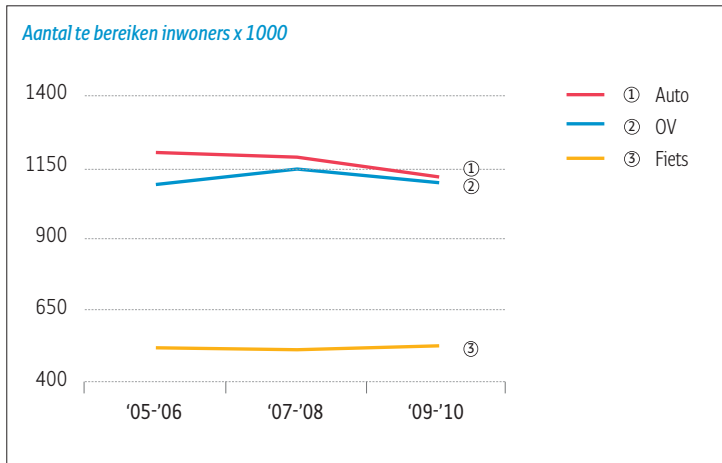
Bron: Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer, gemeente Amsterdam.



94 →

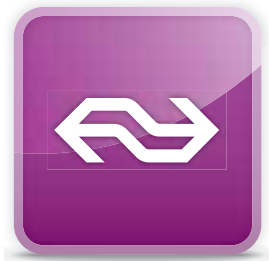
Het rekenmodel dat wordt gehanteerd om het aantal te bereiken inwoners vanaf de Munt binnen 30 minuten voor de auto en 45 minuten voor het openbaar vervoer te bereken, is afgelopen jaar aangepast. De snelheid van auto's en openbaar vervoer in de binnenstad is de afgelopen jaren gedaald en dat is in het rekenmodel nu verwerkt. De snelheid van het fietsnetwerk is gelijk gebleven, maar door stadsverdichting - zoals de ontwikkeling van de Zuidas - neemt het aantal te bereiken inwoners op de fiets per saldo toch iets toe.

De bereikbaarheid in de binnenstad is afgenomen volgens de Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer van de gemeente Amsterdam. Het indexcijfer zakt flink, tot zes punten onder de grens van 2005.



Reizigers via Amsterdam Centraal

Gemiddeld aantal in- en uitstappende reizigers NS treinen op Amsterdam Centraal Station op een doordeweekse dag. Bron: NS, Regiodirectie Randstad Noord, Amsterdam Centraal.



113 ↑

Het Centraal Station vormt nog steeds het belangrijkste knooppunt in het openbaar vervoernetwerk van Amsterdam. Mensen van buiten die naar Amsterdam centrum willen, kiezen steeds meer voor trein of metro. Volgens het rapport *Mobiliteit in en rond Amsterdam* van DIVV (juni 2010) is dit inmiddels zestig procent van het totale reizigersaantal. De gevolgen zijn er naar: de treinen tussen Almere en Amsterdam zijn structureel (te) vol. Dat geldt ook voor de metrolijnen naar Amsterdam Zuidoost en naar Amstelveen. Het aantal reizigers via Amsterdam Centraal is in deze editie dan ook weer toegenomen, waardoor het indexcijfer naar 113 stijgt.

Rond 2013 zal Amsterdam Centraal het predicaat 'wereldstation' krijgen van de NS en is het de bedoeling dat het station de allure heeft van een internationale luchthaven. Alle busstations zullen naar de achterzijde van het gebouw verdwijnen, naar een bovenverdieping van de nieuwe IJhal. Die krijgt een overdekte wandelpromenade langs het IJ met grotere winkels en horeca en sluit aan op de nieuwe voetgangers- en fietstunnel aan de westkant van het stationsgebouw. Dit betekent ook een uitbreiding van het winkelarsenaal in het oude centrum, die echter door niemand voorzien is. Het is dan ook onduidelijk wat de consequenties hiervan zijn: wordt het Damrak een station of wordt het station een nieuw stuk Damrak?

Parkeerdruk binnenstad

Aantal bezette openbare parkeerplaatsen op straat in stadsdeel Centrum.

Bron: Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer, gemeente Amsterdam.



126 ↑

Met de verhoging van de parkeertarieven naar € 5,- per uur was de algemene verwachting, ook van het bedrijfsleven, dat er minder geparkeerd zou worden in de binnenstad. Ook zouden de parkeeropbrengsten voor de hele stad met ruim 13 miljoen euro dalen.

We zien in onderstaande grafiek dat het aantal bezette plaatsen in de binnenstad juist met ruim acht procent gestegen. De parkeercapaciteit in de binnenstad is in 2009 gelijk gebleven en met de stijging van het aantal bezette plaatsen liep de bezetting op tot bijna tachtig procent. Ook de inkomsten voor heel Amsterdam gingen vooruit: de parkeeropbrengsten stegen met 3 miljoen euro (ruim twee procent) tot € 142 miljoen.

Voor enkele plaatsen in de binnenstad kan deze hoge parkeerdruk consequenties voor de nabije toekomst hebben. In de Leidsepleinbuurt heeft het DeLaMar Theater haar deuren onlangs weer geopend: zit er genoeg rek in de huidige parkeercapaciteit om de groeiende bezetting aan te kunnen?

Parkeercapaciteit en aantal bezette openbare parkeerplaatsen in de binnenstad



Bron: DIVV

Passagiers Schiphol

Totaal aantal aangekomen passagiers op Amsterdam Airport Schiphol (exclusief transfers).
Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 12.2.2.



100 ↓

De passagiersaantallen op Schiphol zijn flink gedaald ten opzichte van de vorige index. Het indexcijfer is hiermee terug op het niveau van 2005. In de wereldwijde ranglijst van de Airports Council International (ACI) behoudt Amsterdam haar 14^e positie, omdat vrijwel alle luchthavens met teruglopende passagiersaantallen te kampen hadden. Alleen Peking, Jakarta, Guangzhou (Canton) en Dubai maakten een grote groei door. Wel maakt Amsterdam de grootste procentuele daling mee in de top 30.

Top 10 mondiale dalers (passagiersaantallen aankomst & vertrek) op de ACI lijst van 2009 t.o.v. 2008

luchthaven	% t.o.v. 2008	luchthaven	% t.o.v. 2008
1. Amsterdam	- 8,1 %	6. Los Angeles	- 5,5 %
2. Tokyo	- 7,2 %	7. Orlando	- 5,5 %
3. Las Vegas	- 6,3 %	8. München	- 5,4 %
4. Chicago	- 6,1 %	9. Phoenix	- 5,3 %
5. Newark	- 5,6 %	10. Madrid	- 5,2 %

Bron: Airports Council International

We zien in 2010 gelukkig weer herstel. De passagiersaantallen groeien met ongeveer 5 tot 10% ten opzichte van 2009. In de maand april moest Schiphol echter een nieuwe klap verwerken (net als veel andere internationale luchthavens): de uitbarsting van de Eyjafjallajökull vulkaan in IJsland zorgde voor een daling van maar liefst 14% ten opzichte van het al zeer slechte jaar 2009. Desondanks lijkt het erop dat Schiphol zich in 2010 goed herstelt.

Reizigers openbaar stadsvervoer

Aantal vervoerde reizigers binnen het GVB-lijnvervoer in Amsterdam.

Bron: GVB, Feiten en Cijfers op www.gvb.nl.



106 →

Bezoekers van de binnenstad kiezen steeds vaker het openbaar vervoer om naar de stad te komen (trein en metro). Wat betreft het OV in de stad zelf (tram en bus), lijkt de structurele groei er de laatste drie jaar wel uit te zijn: dit jaar is het aantal reizigers binnen het GVB is gelijk gebleven en het indexcijfer blijft steken op 106.

Volgens DIVV kiezen steeds meer mensen voor de fiets, inmiddels goed voor ruim 48% van alle verplaatsingen. Het totaal aantal geschatte fietsparkeerplekken in heel Amsterdam bedraagt inmiddels 200.000. In de binnenstad (met name rond Centraal Station) bedraagt de bezettingsgraad maar liefst 126% en de bergens oud staal nemen legendarische proporties aan. Dit is ook niet zo gek: in ongeveer twintig jaar tijd is het aantal fietsen gestegen van 62 tot 73 per 100 inwoners.

Aantal fietsen en stallingsgedrag Amsterdammers, 1986 - 2007

	1986 - 1991	2005 - 2007
Aantal fietsen per 100 inwoners (12 jren ouder)	62 fietsen	73 fietsen
Stalt fiets in de woning	22%	10%
Stalt fiets op straat	16%	36%

Bron: DIVV

In 2007 waren er ongeveer 650.000 Amsterdammers van 12 jaar en ouder. Als er 73 fietsen per 100 inwoners waren dan leert een snelle rekensom ons dat er ongeveer 475.000 fietsen in Amsterdam waren en waarschijnlijk nog zijn. Volgens DIVV worden fietsen steeds minder vaak thuis gezet (10%) en vaker op straat gestald (36%). Het lijkt er dan ook op dat 200.000 fietsparkeerplekken inmiddels aan de lage kant is.

Reizigerskilometers openbaar stadsvervoer

Totaal aantal reizigerskilometers binnen het GVB-lijnvervoer in Amsterdam.

Bron: GVB, Feiten en Cijfers op www.gvb.nl.



101 →

Het aantal reizigerskilometers stijgt licht maar niet genoeg voor een stijging van het indexcijfer dat gelijk blijft dit jaar. De cijfers onderbouwen de conclusie die al op de vorige pagina werd getrokken: de structurele groei van het OV binnen Amsterdam lijkt er voorlopig uit. De populariteit van de fiets draagt hieraan bij nu de gemiddelde snelheid van een fietsverplaatsing gelijk is aan het OV binnen Amsterdam (15 km per uur). Een andere mogelijke verklaring is de moeilijke capaciteitsuitbreiding: er is simpelweg geen ruimte voor nog meer wagens op de drukke routes. Wat dat betreft kan de aanleg van de Noord/Zuidlijn niet vroeg genoeg klaar zijn.

De meeste klanten van het GVB reizen overigens met de tram, de meeste reizigerskilometers worden gemaakt met de metro. De drukste lijnen zijn buslijn 21 van Geuzenveld naar CS (14.500 reizigers per dag), tramlijn 5 van Amstelveen naar CS (37.000) en Metrolijn 50 van Gein naar Isolatorweg (83.500). De veerverbinding van Buiksloterweg naar CS heeft ongeveer 20.000 reizigers per dag.

Dagcijfers GVB

	Aantal instappers per dag	Reizigerskilometers per dag	Aantal km per reiziger
Tram	354.000	1.187.671	4,0 km
Metro	295.000	957.808	2,7 km
Bus	168.000	632.054	3,7 km

Bron: GVB

Themahoofdstuk Amsterdam City Index 2011



Internet sloopt winkel?!

De Telegraaf 1 december 2010

De Telegraaf van 1 december jl. had ons weer eens goed te pakken: "Internet sloopt winkels", zo luidde de kop met daaronder een foto van Jan Benoist, drogist op de Haarlemmerdijk. Hij had "de bittere pil al geslikt" en was rechten gaan studeren.

In werkelijkheid valt het reuze mee. Jan Benoist was gestopt omdat hij geen opvolger kon vinden en het Centraal Bureau voor de Statistiek schat de omvang van de online aankopen op slechts zes procent van het totaal.

Maar toch. Goos Eilander, directeur van Trendbox, ziet de winkelverkoop via internet de komende jaren uitgroeien naar boven de tien procent. Jones Lang Lasalle, makelaar in bedrijfsruimte, ziet winkels verdwijnen op B en C locaties. Alleen A-locaties houden stand. En in branches zoals de hotellerie, de reiswereld, de festivals en de popconcerten loopt de omzet al voor 75% en meer via internet.

Zichtbaar, óók op internet

Een steekproef onder leden van Amsterdam City leert dat bijna iedereen óók op internet zichtbaar is. Terecht, want veertig procent van alle Nederlanders begint met een zoektocht op het web. Een eigen site is van levensbelang.

"Internet is voor ons uiterst belangrijk als eerste informatiebron en opstap tot nadere informatie (vooral per email, zeker uit het buitenland), waarna het overgrote deel vervolgens naar onze galerie komt (ook vanuit het buitenland, soms op een Schiphol-tussenstop).

(Pieter Zuidema, Chagall - Collectie Wuyt op de Spiegelgracht)

Maar niet iedere winkel doet ook aan verkoop via internet. Sommige producten blijven maatwerk vragen en persoonlijk advies: juwelen, zaalverhuur, advieswerk. Maar wie had vijf jaar geleden gedacht dat ook schoenen, kleding en versproducten via internet te koop zouden zijn?

Omzet groter?

Een steekproef onder de leden van Amsterdam City gaf aan dat bij de helft, die aan verkoop via internet doen, de totale omzet was gegroeid. Dankzij internet? Niet persé. Er zijn altijd veel redenen te bedenken waarom de omzet groeit. Maar het aandeel van internet was wél fors gegroeid. Velen zien de omzet via dit verkoopkanaal zelfs explosief groeien. Bovendien – zo bleek ook uit de steekproef – komen bij ruim tachtig procent méér mensen in de winkel.

"Ik weet geen exacte cijfers, maar ik weet wel dat de omzet internet ieder jaar stijgt en ook organisatorisch tot veranderingen heeft geleid" (Henri Hooijschuur, HEMA Nieuwendijk)

*“De totale omzet aan internet is waanzinnig gegroeid afgelopen jaar en onze website functioneert als een volwaardige winkel.”
(Adri-Jo Dielissen, Bijenkorf Amsterdam)*

“De verhouding is nu nog 1:100, maar de verwachting is 20:100”. (anoniem, bij redactie bekend)

De condities zijn dan ook uiterst gunstig. Wij Nederlanders zijn front runners. Met Amsterdam voorop staat Nederland vierde op de wereldranglijst in internetgebruik en derde in internetaankoop. Reizen, tickets, boeken, kleding en sportartikelen zijn de meest populaire e-commerce producten. Van al deze producten wordt al veertig procent of meer via internet verkocht.

Cross selling

Cross selling is hét fenomeen, dat omzet genereert. Mensen zien wat in de winkel, denken er thuis nog eens aan terug en bestellen dan via internet. Of omgekeerd: ze zien iets op de website, gaan naar de winkel en kopen daar uiteindelijk iets anders. Hoewel, het gaat niet vanzelf.

“Onze ervaring is dat de webshop veel wordt gebruikt als home shop gids, er komen regelmatig klanten in de winkel kopen die aangeven het product van hun wens al op onze website te hebben uitgekozen. Dit zijn veelal klanten die heel bewust voor dat ene artikel binnen komen, een extra verkoop is bij deze klanten vaak niet mogelijk.” (Hans Verhoeven van Gay & Gadgets op de Spuistraat)

Wat verwachten mensen van uw website?

De website consuWijzer.nl geeft een goede indruk van wat mensen verwachten van een website met internetverkoop. Een korte samenvatting:

- Het moet volstrekt duidelijk zijn wie u bent en waar u bent gevestigd.
- Het moet duidelijk zijn wanneer de koop definitief wordt en de klant een overeenkomst aangaat. Daar mag geen misverstand over bestaan.
- Bij het sluiten van de overeenkomst moet de koper het volledige prijsoverzicht krijgen, met apart gespecificeerd bijkomende kosten als btw en bezorgkosten.
- De koper moet bedenktijd krijgen (zeven dagen is de wettelijke termijn).
- De koper wordt duidelijk geïnformeerd over hoe en wanneer hij zijn artikel(en) krijgt thuis bezorgd en dit alles wordt hem nog eens bevestigd met een (automatische) e-mail-respons.

- Veel bedrijven willen dat er vooraf eerst wordt betaald. Dat vraagt extra vertrouwen van de consument. Het helpt dan wanneer u bijvoorbeeld lid bent van de Nederlandse Thuiswinkel Organisatie en hun logo op uw site mag plaatsen. De Nederlandse Thuiswinkel Organisatie kent eigen gedragsregels en heeft een Geschillencommissie.

Sfeerwinkels

Steeds meer, vooral jonge vrouwen bestellen iedere week een zichtzending kleding en doen hun keuze thuis. Of sturen alles retour. Waarom zouden die nog gaan shoppen? Mede daarom voorspelt CBW Mitex dat de komende jaren circa dertig procent van de winkels zal verdwijnen. De Amsterdamse binnenstad als Triple-A-locatie hoeft daar niet bang voor te zijn. Maar het winkelen moet wel fun zijn. In veel winkels wordt tegenwoordig koffie aangeboden of een glas wijn. Cool Cat op de Nieuwendijk is ingericht als een club. Bij De Bijenkorf treden bands op. WE Fashion in de Leidsestraat heeft zelfs een twitterspiegel: de spiegel maakt een foto van jou in je nieuwe outfit en verzendt die op jouw aanwijzing naar vrienden of familie met het verzoek om commentaar.

Advieswinkels

Banken zijn weer helemaal terug in het straatbeeld. Even leek het erop dat zij zich volledig hadden terugtrokken in hun hoofdkantoren en dat alles voortaan via internet zou gaan. Dat laatste is nog steeds waar, maar er zijn wél weer bankwinkels te bezoeken. Alleen heten ze nu adviescentra. “Wij hebben geleerd dat veel mensen het toch één keer persoonlijk willen horen hoe het moet. Daarom hebben wij hier op de Dam en bijvoorbeeld ook op de Van Baerlestraat een balie en bieden wij onze klanten een prettige omgeving met verschillende mogelijkheden”, zegt Jappie van der Heide, manager bedrijven van Rabobank.

Rabobank betaal tool

De eerste stap richting internetverkoop is het opzetten van een website. Dat is goed uit te besteden aan daarin gespecialiseerde bedrijfjes. “Je kan een website zo duur maken als je wilt, maar een eenvoudige doch effectieve versie moet je vanaf € 8.000 kunnen laten maken”, zegt Paul Jongsma van WEBtic, die al jaren websites ontwikkelt, o.a. die van Beurs van Berlage, dienst Onderzoek en Statistiek van de gemeente Amsterdam, de Amsterdamse Innovatie Motor en Amsterdam City.

De volgende stap is het installeren van een betaal tool. Klanten moeten veilig en snel hun betaling kunnen overmaken aan de winkelier. Speciaal voor deze Amsterdam City Index heeft Rabobank Amsterdam daar een **aanbieding** voor gemaakt. “Om de stap te vereenvoudigen zijn de eerste honderd betalingen die via I-Deal worden gedaan kosteloos”,

aldus Jappie van der Heide van het Rabobank-kantoor aan de Dam. "Voor het veilig en snel betalen zijn er verschillende mogelijkheden voor grote én kleine bedrijven. Rabobank heeft hiervoor speciale adviseurs die kostenloos een op maat gesneden advies maken. Maak daar gebruik van zou ik zeggen. Mensen kunnen mij gewoon bellen, ik kan ze meteen verder bellen."

Parkeerlijn.nl

Een verrassende toepassing van internetverkoop is Parkeerlijn.nl. Parkeerlijn.nl geeft in de eerste plaats informatie over inmiddels 2.450 parkeerlocaties in heel Nederland. Parkeerlijn.nl heeft ook een iPhone App. Je geeft aan waar je naar toe wilt of waar je bent en je krijgt meteen een overzicht van alle parkeerlocaties in de buurt, inclusief tarieven en klantenbeoordeling. Ondermeer in Amsterdam kun je vervolgens ook een parkeerplaats reserveren, wat erg makkelijk werkt als je naar bijvoorbeeld Theater Carré wil of het Muziektheater aan de Amstel. De kosten zijn verrassend laag. Op straat betaal je voor 8 uur parkeren € 40, via parkeerlijn.nl betaal je € 18.

Parkeerlijn.nl doet namens parkeerexploitant P1 met parkeer-garages bij het stadhuis en bij het Centraal Station óók een speciale **aanbieding**: "Amsterdamse ondernemers, die nog geen klant zijn, geven wij een parkeerabonnement van drie jaar voor de prijs van twee jaar in de P1 Parking Amsterdam centre", zegt Patrick van Bruggen, manager. "Alles via internet natuurlijk: stuur een mail naar info@parkeerlijn.nl en vermeld "Actie Amsterdam City" en u krijgt een aanvraagformulier retour gezonden."

Guus Bakker

Voor dit artikel zijn ondermeer cijfers en informatie gebruikt uit CBW-MITEX, Onderzoek Retail2020, november 2010; internetworldstats.com; Office for national statistics, e-Society2010; CBS, onderzoek ICT-gebruik huishoudens en personen, 2009. Met dank aan Michaël Roumen van Bureau Blaauwberg.

Verantwoording

De Amsterdam City Index is een initiatief van de Vereniging Amsterdam City. De index beschrijft én vat samen de ontwikkeling van de economische kracht van de Amsterdamse binnenstad. Het ijkjaar voor de index is 2005. Economische kracht is in de Amsterdam City Index opgebouwd uit zes factoren: verdienvermogen, *city quality*, vestigingsklimaat, arbeidsmarkt, toerisme & leisure en bereikbaarheid. Deze zes factoren zijn cruciaal voor de kracht van de lokale economie.

Zes factoren

Drie factoren - verdienvermogen, arbeidsmarkt en toerisme & leisure - zijn bij uitstek conjunctureel. City quality, vestigingsklimaat en bereikbaarheid geven de structurele ontwikkeling van de economie aan. De balans tussen die twee zorgt voor een trendmatige analyse voor de langere termijn. De Amsterdam City Index is daarmee eerder een trendmeter dan een thermometer.

En 39 indicatoren

De zes factoren zijn op hun beurt samengesteld uit vijf tot negen indicatoren: van de omzet van het grootwinkelbedrijf in het centrum tot het aantal reizigerskilometers in het openbaar stadsvervoer. De keuze voor de 39 indicatoren komt net als de zes categorieën voort uit inzichten uit economisch onderzoek en is uitgewerkt in discussies met het bestuur van Amsterdam City, gebruikerspanels en een deskundigenpanel. Door

argumenten voor en tegen de zin en onzin van verschillende indicatoren is een afgewogen beeld ontstaan dat de economische kracht van de binnenstad van Amsterdam dekt.

De 39 indicatoren voldoen elk aan tenminste drie criteria:

- het gebruikte cijfer moet zuiver zijn en valide.
- de bron van de cijfers moet stabiel zijn en betrouwbaar
- en het moet waarschijnlijk zijn dat dit de komende jaren ook zo blijft.

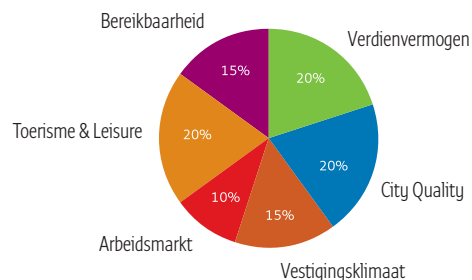
Gewichten

De zes factoren zijn allemaal medebepalend voor de economische kracht van de Amsterdamse binnenstad, maar hun invloed is verschillend. In samenspraak met een panel van gebruikers en deskundigen hebben in 2008 alle factoren en indicatoren ieder hun eigen gewicht gekregen.

Beschikbaarheid van gegevens

Voor niet alle indicatoren is eindejaar al het cijfer voor dat jaar bekend. De Index maakt daarom gebruik van het meest recente beschikbare cijfer. Dat betekent dat voor sommige indicatoren een cijfer over het afgelopen jaar kan worden opgenomen en voor andere moet worden volstaan met een cijfer uit het voorgaande jaar. Door dat consequent te doen voor de jaren daarvoor, ontstaat toch een consistente trend.

Gewichten van de categorieën in de Amsterdam City Index



Ondernemersoverleg

Er zijn bijna dertig verschillende ondernemersverenigingen lid van Amsterdam City. Een groot aantal hebben straatmanagers in dienst. Iedere zes weken hebben vertegenwoordigers van deze verenigingen met elkaar overleg over zaken als sneeuw ruimen, laad- en lostijden, toepassing DNA-spray en Winterevent.

Een aantal deelnemers aan het Ondernemersoverleg.

v.l.n.r. voorste rij: Ton Poppes (O.V. Rembrandtplein en voorzitter Koninklijke Horeca afdeling Amsterdam), Jan Stins (O.V. Bloemmarkt), Moheb Alecozy (Amsterdam City), Kees Kroese (straatmanager Damrak en Nieuwendijk), Natalia Walenkamp (straatmanager Vijzelgracht en -straat);

v.l.n.r. achterste rij: Guus Bakker en Christine Govaert (beiden Amsterdam City), Joel Borreman (O.V. Nes), Ernst Weidema (straatmanager Rembrandtplein), Cunie Out (straatmanager Spiegelkwartier), René Wildeman (O.V. Damrak), Habiba Alitou (straatmanager Rokin en Kalverstraat).



Bronnen

VERDIENVERMOGEN

Omzet grootwinkelbedrijf binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	108	113	115	111	125

Geïndexeerde omzetcijfers van een aantal grote retailbedrijven in stadsdeel Centrum, gewogen naar bezoekersaantallen (op basis van verwachtingen van de bedrijven zelf). Bron: vijf retailbedrijven.

Bezoekersaantallen grootwinkelbedrijf binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
100	102	101	99	95	99

Bezoekersaantallen van een aantal grote retailbedrijven in stadsdeel Centrum (op basis van verwachtingen van de bedrijven zelf). Bron: zes retailbedrijven.

Huurprijs winkels binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
963	1.006	1.094	1.177	1.667	1.667
100	105	114	122	173	173

Het gemiddelde van de boven- en ondergrens van zes straten in stadsdeel Centrum (Damrak, Heiligeweg, Rokin, Leidsestraat, Kalverstraat en Nieuwe Dijk) in euro's afgerond per m² per jaar; peildatum: 1 januari 2010.

Bron: DTZ Zadelhoff.

Revpar hotels

2005	2006	2007	2008	2009	2010
90	109	114	100	73	nmb
100	121	127	111	81	

Revenue per available room in euro's, afkomstig uit een database van 74 hotels met meer dan 14.000 kamers in Amsterdam. Bron: Howath HTL.

Huizenprijs binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
216	277	315	312	298	nmb
100	128	146	144	138	

Gemiddelde koopprijs per duizend euro per perceel in stadsdeel Centrum (exclusief nieuwbouwwoningen; indicator voor verdienend vermogen van de vastgoedsector).

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 14.4.2.

Goederenomslag Haven

2005	2006	2007	2008	2009	2010
53,8	61,0	65,4	75,8	73,3	nmb
100	113	121	141	136	

Totale goederenomslag in de Amsterdamse haven in miljoenen tonnen. Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 12.1.2.

Vrachtvervoer Schiphol

2005	2006	2007	2008	2009	2010
1,4	1,5	1,6	1,6	1,3	nmb
100	105	111	108	89	

Totaal aangekomen en verzonden vrachtvervoer op Amsterdam Airport Schiphol in miljoenen tonnen.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 12.2.1.

Koopkrachtbinding niet-dagelijkse goederen binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
62,1	62,1	62,0	62,0	62,0	63,7
100	100	100	100	100	103

Percentage koopkrachtbinding voor niet-dagelijkse goederen stadsdeel Centrum (tweejaarlijks cijfer).

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 12.4.1.

CITY QUALITY

Mercer Quality of Living

2005	2006	2007	2008	2009	2010
105,7	105,7	105,7	105,7	105,7	105,7
100	100	100	100	100	100

Mercer is een internationaal adviesbureau dat elk jaar hun gezaghebbende Quality of Living Survey uitbrengt: een top 50 van de meest aantrekkelijke steden, gemeten aan de hand van een aantal criteria die door expats gesteld zijn.

Bron: Mercer's Quality of Living Survey 2010.

Aantal studenten UvA en VU

2005	2006	2007	2008	2009	2010
40,9	42,8	44,3	46,4	49,3	53,6
100	105	108	113	121	131

Aantal duizenden WO studenten ingeschreven bij Universi-

teit van Amsterdam en Vrije Universiteit.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 6.5.5.

Luchtkwaliteit binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
26	29	31	25	21	nmb
100	90	84	104	124	

Fijnstof (TEOM) PM 10 in de buitenlucht op de Stadhouderskade (jaargemiddelde van de 24-uursgemiddelde stofmetingen in microgram per m³).

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 10.3.5.

Aangiften diefstal binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
18,0	16,5	16,4	14,6	13,6	14,4
100	109	110	123	132	125

Totaal aantal aangiften diefstal in stadsdeel Centrum: twaalfmaandscijfer sep 2009 tm aug 2010 in duizendtallen.

Bron: Veiligheidsmonitor Amsterdam (buurtcijfers.eenveiligamsterdam.nl).

Aangiften geweld binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
2,2	2,3	2,4	2,2	2,2	2,1
100	95	91	99	99	103

Totaal aantal aangiften geweld in stadsdeel Centrum: twaalfmaandscijfer sep 2009 tm aug 2010 in duizendtallen.

Bron: Veiligheidsmonitor Amsterdam (buurtcijfers.eenveiligamsterdam.nl).

VESTIGINGSKLIMAAT

European Cities Monitor

2005	2006	2007	2008	2009	2010
0,24	0,23	0,25	0,24	0,20	0,25
100	96	104	100	83	104

De European Cities Monitor geeft sinds 1990 33 Europese steden een 'rapportcijfer' op basis van een survey onder 500 Europese bedrijven, waarin wordt gevraagd naar diverse aspecten van het zakelijk klimaat in een stad.

Bron: Cushman & Wakefield, European Cities Monitor 2010.

Bedrijfsvestigingen

2005	2006	2007	2008	2009	2010
64,6	67,0	70,1	75,2	80,7	85,3
100	104	108	116	125	132

Totaal aantal bedrijfsvestigingen in duizendtallen in Amsterdam, minus nieuwe inschrijvers (12.649).

peildatum 1 januari 2010. Bron: Kamer van Koophandel Amsterdam.

Kantoren vloeroppervlak

2005	2006	2007	2008	2009	2010
5,94	5,98	5,99	6,09	6,23	6,27
100	101	101	103	105	106

Absoluut vloeroppervlak in miljoenen van de totale kantoorvoorraad in gebruik in Amsterdam; peildatum: 1 januari 2010.

Bron: Kantorenmonitor (www.kantorenmonitor.nl).

Kantoren Leegstand

2005	2006	2007	2008	2009	2010
17,2	17,9	17,9	16,2	15,1	16,9
100	96	96	106	114	102

Percentage leegstaande kantoorruimte van de totale kantoorvoorraad Amsterdam; peildatum: 1 januari 2010.

Bron: Kantorenmonitor (www.kantorenmonitor.nl).

WOZ Niet-woningen

2005	2006	2007	2008	2009	2010
6,9	6,9	7,0	6,9	7,5	nmb
100	100	101	100	109	

Totale waarde van alle niet-woningen in stadsdeel Centrum, bepaald door de gemeente volgens Wet waardering Onroerende Zaken in miljarden.

Bron: DBGA, Gemeente Amsterdam.

Startende ondernemers

2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.004	1.032	1.025	1.301	1.225	nmb
100	103	102	130	122	

Aantal startende ondernemers in stadsdeel Centrum.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 4.3.8.

Westerse allochtonen

2005	2006	2007	2008	2009	2010
104,7	105,1	104,7	107,4	111,6	114,6
100	100	100	103	107	109

Aantal westerse allochtonen woonachtig in Amsterdam; peildatum: 1 januari 2010 in duizendtallen.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 2.1.15.

ARBEIDSMARKT

Arbeidsplaatsen

2005	2006	2007	2008	2009	2010
83.734	84.413	85.270	87.031	90.075	90.725
100	101	102	104	108	108

Aantal werkzame personen (meer dan 12 uur per week) in stadsdeel Centrum; peildatum: 1 januari 2010.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 4.3.4.

Afgestudeerden UvA en VU

2005	2006	2007	2008	2009	2010
7.031	7.942	8.887	8.721	9.446	n nb
100	113	126	124	134	

Geslaagden voor afsluitende universitaire examens Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 6.5.6.

Werkloosheid

2005	2006	2007	2008	2009	2010
7,1	6,1	5,8	5,0	4,4	5,2
100	116	122	142	161	137

Aantal niet werkende werkzoekenden als percentage van de bevolking tussen 15 en 64 jaar in stadsdeel Centrum; peildatum: 1 januari 2010.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 4.2.18.

Grijze druk

2005	2006	2007	2008	2009	2010
16,7	16,7	16,6	16,5	16,3	16,3
100	100	101	101	102	102

Verhouding tussen aantal personen van 65 of ouder ten opzichte van de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar in Amsterdam.

Peildatum 1 januari 2010.

Bron: CBS Statline, Regionale Kerncijfers Nederland, Bevolking.

Arbeidsongeschiktheid

2005	2006	2007	2008	2009	2010
3.785	3.463	3.103	3.102	3.272	3.079
100	109	122	122	116	123

Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen WAO en WIA in stadsdeel Centrum; peildatum: 1 januari 2010.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 4.4.13 en 4.4.14.

TOERISME & LEISURE

Aantal congressdagen

2005	2006	2007	2008	2009	2010
34,3	37,7	48,7	40,6	-	-
-	-	-	445,4	418,4	n nb
100	110	142	118	112	

Vanaf '09: Aantal congressdagen per jaar (aantal deelnemers maal congressduur), via congressorganisatoren in duizenden.

Bron: ATCB. Tot '08: Aantal bezoekers van congressen in Amsterdam, dat georganiseerd wordt door internationale organisaties. Bron: ICCA. Het aantal congressdagen in 2008 is geijkt op het toenmalige indexcijfer (118) dat gekoppeld was aan de oude bron.

Cruisepassagiers PTA

2005	2006	2007	2008	2009	2010
122	123	148	227	180	197
100	101	121	186	147	161

Aantal bezoekende cruisepassagiers (x 1000) via PTA (op basis van verwachtingen van PTA). Bron: PTA.

Hotelovernachtingen totaal

2005	2006	2007	2008	2009	2010
8,2	8,6	8,8	8,3	8,6	n nb
100	105	108	101	104	

Het totaal aantal hotelovernachtingen in miljoenen gedurende een jaar in Amsterdam.

Bron: O+S, Amsterdam in cijfers 2010, tabel 12.3.8.

Hotelovernachtingen 3, 4 en 5 sterren

2005	2006	2007	2008	2009	2010
6,1	6,2	6,2	5,7	6,2	n nb
100	101	102	94	102	

Het aantal hotelovernachtingen in miljoenen in 3, 4 en 5 sterrenhotels gedurende een jaar in Amsterdam.

Bron: O+S, Amsterdam in cijfers 2010, tabel 12.3.8.

Rondvaartbezoekers

2005	2006	2007	2008	2009	2010
2,8	3,1	3,2	2,7	2,8	n nb
100	110	113	95	99	

Het totaal aantal bezoekers van alle rondvaarten in miljoenen gedurende een jaar. Bron: ATCB.

Museumbezoekers

2005	2006	2007	2008	2009	2010
4,4	5,1	4,9	4,7	4,9	n nb
100	116	112	107	111	

Aantal miljoenen bezoekers van de tien best bezochte culturele en historische musea. In 2009 waren dat: Van Gogh Museum, Anne Frank Huis, Rijksmuseum, Hermitage Amsterdam, Joods Historisch Museum, FOAM Fotografie Museum, Amsterdams Historisch Museum, Museum het Rembrandthuis, Tropenmuseum, De Oude Kerk. *Bron: ATCB*

Bioscoopbezoekers

2005	2006	2007	2008	2009	2010
2,7	3,0	3,1	3,3	3,8	n nb
100	110	114	120	140	

Aantal bioscoopbezoekers in miljoenen in Amsterdam.

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 9.1.3.

Theater- en concertbezoekers

2005	2006	2007	2008	2009	2010
2,8	2,8	2,9	3,0	2,9	n nb
100	98	102	105	102	

Aantal miljoenen bezoekers in de tien best bezochte theaters en concertzalen; in 2009 waren dat: Concertgebouw, Paradiso, Koninklijk Theater Carré, Melkweg, het Muziektheater, Stadsschouwburg, De Kleine Komedie, De Meervaart, Muziekgebouw aan 't IJ, Bellevue theater.

Bron: ATCB

BEREIKBAARHEID

Aantal personen binnen 45 minuten bereikbaar

2005	2006	2007	2008	2009	2010
2,8	2,8	2,9	2,9	2,7	2,7
100	100	101	101	94	94

Het aantal te bereiken inwoners in miljoenen vanaf de Munt binnen 30 minuten voor de fiets of auto en binnen 45 minuten voor openbaar vervoer (tweejaarlijks cijfer).

Bron: Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer, gemeente Amsterdam.

Reizigers via Amsterdam Centraal

2005	2006	2007	2008	2009	2010
149	156	166	165	168	n nb
100	105	111	111	113	

Gemiddeld aantal in- en uitstappende reizigers NS treinen op Amsterdam Centraal Station op een doordeweekse dag in duizendtallen.

Bron: NS, Regiodirectie Randstad Noord, Amsterdam Centraal.

Parkeerdruk binnenstad

2005	2006	2007	2008	2009	2010
9,9	9,4	10,0	11,4	12,4	n nb
100	95	101	116	126	

Aantal bezette openbare parkeerplaatsen op straat in stadsdeel Centrum in duizendtallen.

Bron: Dienst Infrastructuur Verkeer en Vervoer, gemeente Amsterdam.

Passagiers Schiphol

2005	2006	2007	2008	2009	2010
21,9	22,9	23,9	23,7	21,8	n nb
100	104	109	108	100	

Totaal aantal miljoenen aangekomen passagiers op Amsterdam Airport Schiphol (exclusief transfers).

Bron: O+S, Amsterdam in Cijfers 2010, tabel 12.2.2.

Reizigers openbaar stadsvervoer

2005	2006	2007	2008	2009	2010
248	253	260	264	264	n nb
100	102	105	106	106	

Aantal vervoerde reizigers binnen het GVB-lijnvervoer in Amsterdam in miljoenen.

Bron: GVB, Feiten en Cijfers op www.gvb.nl.

Reizigerskilometers openbaar stadsvervoer

2005	2006	2007	2008	2009	2010
956	987	957	967	969	n nb
100	103	100	101	101	

Totaal aantal reizigerskilometers binnen het GVB-lijnvervoer in Amsterdam in miljoenen.

Bron: GVB, Feiten en Cijfers op www.gvb.nl.

De Amsterdam City Index 2011 is grote dank verschuldigd aan



studio ● rené bakker
ontwerp ● produktie



haar Founding Fathers:

Kroonenberg Groep
NV Stadsgoed
Rabobank

haar nieuwe Founding Brother:

Albert Heijn

haar vaste supporters:

Kamer van Koophandel Amsterdam
Stadsdeel Centrum
Parkeerlijnen.nl

aan de hospitality van:

Beurs van Berlage

aan de extra inzet van:

Bureau Blaauwberg
Studio René Bakker

en, met onze nieuwe website,

aan de extra inzet van:

Webtic

Amsterdam City
Damrak 355
1012 ZJ Amsterdam
tel. 020 - 622 49 31
fax 020 - 618 93 55
secretariaat@amsterdamcity.nl
www.amsterdamcity.nl

Colofon

Uitgave	Vereniging Amsterdam City, januari 2011
Samenstelling en tekst	Blaauwberg Aart van Bochove Michaël Roumen Jeroen Bos
Eindredactie	Guus Bakker
Eindcorrectie	Christine Govaert
Gegevens	Jos van den Elshout DIVV Gemeente Amsterdam Nelly Kalfs DIVV Gemeente Amsterdam Dick de Graaff PTA René Wildeman Hotel Amsterdam - Restaurant De Roode Leeuw Olivier Ponti ATCB Jan Jans Kamer van Koophandel Amsterdam Yvette Nagel Seirawan Bestuursdienst Gemeente Amsterdam Remco Hein Dienst Belastingen Gemeente Amsterdam Ad Wagemakers Kantorenmonitor BV Carola Belderbos NS En de zes retailbedrijven, die omwille van de marktgevoeligheid van de door hun verstrekte bedrijfsinformatie anoniem willen blijven.
Fotografie	Marian van de Veen – van Rijk (portretten) Sjef de Heij (cover achterkant: detail van 'The Island', een aquarel van de Amerikaanse schilder Walton Ford. De foto is gemaakt op een tentoonstelling in de Nationalgalerie im Hamburger Bahnhof in Berlijn).
Vormgeving	Sjef de Heij Studio René Bakker cover, fiets-ornament en iconen Jan van Zomeren
Drukkerij	WC den Ouden bv, Amsterdam



Economie is strijd